

รายงานวิจัยสถาบัน

เรื่อง

การใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการ
ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551

**THE USE OF INTERLIBRARY LOAN SERVICE BY USERS AT THE
CENTER FOR LIBRARY RESOURCES AND EDUCATIONAL
MEDIA SURANAREE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY YEAR
2007-2008**

นางสาวฉันทกานต์ สิ้นปรุ และคณะ

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

มกราคม 2554

รายงานวิจัยสถาบัน

เรื่อง

การใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการศูนย์บรรณสาร
และสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551
**THE USE OF INTERLIBRARY LOAN SERVICE BY USERS AT THE
CENTER FOR LIBRARY RESOURCES AND EDUCATIONAL
MEDIA SURANAREE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
YEAR 2007-2008**

คณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ

นางสาวฉันทกานต์ สินปรุ

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

ผู้ร่วมวิจัย

นางคณินนิตย์ หีบแก้ว

นางสาวพุทธชาติ เรืองศิริ

ผู้ร่วมวิจัย

ผู้ร่วมวิจัย

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

มกราคม 2554

คำนำ

การวิจัยสถาบันมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนางานของหน่วยงาน ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ วางแผน และปรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ฝ่ายบริการสารสนเทศ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้เห็นความสำคัญของการทำวิจัยดังกล่าว จึงได้จัดทำวิจัยสถาบันเรื่อง การใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 ขึ้น เพื่อศึกษาถึงสภาพการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ซึ่งผลของการวิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ครอบคลุมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ รวมทั้งนำไปเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุง และส่งเสริมการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดให้ผู้ขอใช้บริการได้รับความพึงพอใจสูงสุด

รายงานการวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และได้รับงบประมาณอุดหนุนการวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยใน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 และจักได้เผยแพร่ผลการวิจัยสถาบันให้กับผู้สนใจทั่วไปภายใต้ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณคณะกรรมการวิจัยสถาบันที่รับพิจารณาและรับรองรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ เพื่อให้งานวิจัยสถาบันดำเนินการเสร็จสมบูรณ์ตามเป้าหมาย และผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการวิจัยเรื่อง การใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ผู้สนใจทั่วไป และการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของสถาบันบริการสารสนเทศต่อไป

นางสาวรัชชกานต์ สิ้นปรุ

นางคณินันต์ย์ หีบแก้ว

นางสาวพุทธชาติ เรืองศิริ

คณะผู้วิจัย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 เกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ใช้บริการ ประเภทของทรัพยากรที่ขอใช้บริการ ภาษาของทรัพยากร ความทันสมัยของ ทรัพยากร วิธีการขอรับทรัพยากร และกลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ แบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำนวน 1,087 รายการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ คือ อาจารย์ (ร้อยละ 59.52) เมื่อจำแนกตามสำนักวิชา พบว่า สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ใช้บริการมากที่สุด (ร้อยละ 39.19) แต่เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาพบว่า สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศใช้บริการมากที่สุด (ร้อยละ 8.74) เดือนที่มีการใช้บริการมากที่สุด คือ เดือนมกราคม (ร้อยละ 14.17) ทรัพยากรที่ขอยืมมากที่สุด คือ บทความวารสาร (ร้อยละ 59.70) โดย วารสารที่มีการใช้บริการตั้งแต่ 5 ครั้ง มี 20 ชื่อเรื่อง รูปแบบของการใช้บริการส่วนใหญ่ต้องการถ่าย สำเนามากที่สุด (ร้อยละ 87.50) และภาษาของทรัพยากรที่ต้องการมากที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 76.10) การจัดส่งทางไปรษณีย์ธรรมดาเป็นวิธีที่ผู้ใช้บริการเลือกมากที่สุด (ร้อยละ 83.72) ทรัพยากรที่ ต้องการใช้ส่วนใหญ่จัดพิมพ์ในช่วงปี ค.ศ. 2001-2005 และผู้บริการส่วนใหญ่ได้รับทรัพยากรตรง ความต้องการ

ห้องสมุดที่ขอใช้บริการมากที่สุด คือ เครือข่ายความร่วมมือช่างานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วน ภูมิภาค (PULINET) หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกห้องสมุดเพื่อขอใช้บริการนั้น ส่วนใหญ่บรรณรักษ์ผู้ ให้บริการ ยึดผลประโยชน์ของผู้ใช้ในด้านความรวดเร็วของการได้รับเอกสารเป็นหลัก โดยจะคัดเลือก จากห้องสมุดที่อยู่ใกล้ที่สุด อีกทั้งเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ มีชื่อเสียง มีทรัพยากรเป็นจำนวนมาก หลากหลายสาขาวิชา

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the use of the inter-library loan service by library users at the Centre for Library Resources and Educational Media (CLREM), Suranaree University of Technology from 2007 to 2008. It examined the user's personal information, type of requested materials, the language of the requested materials, the method in delivering the requested materials, and transaction libraries. One thousand and eighty seven inter-library loan request forms were analysed by using percentage.

The findings revealed that the majority of the users were lecturers (59.52%). When the data were sorted according to the Institute, the majority of the users were from the Institute of Engineering (39.19%). However, when sorted according to the School, we found that the majority of the users were from the School of Information Technology (8.74%). Journal articles were the most frequently requested materials. Twenty journals were requested more than five times. Most of the materials were requested for photocopying and the language of the requested materials was English. The ordinary surface mail was the chosen method of material delivery. The users preferred the materials published between 2001 and 2005. Most of the library users (86.75%) successfully received the materials as requested.

The transactions were mostly performed with the libraries under the Provincial University Library Network (PULINET). The reasons for choosing CLREM were its location, good reputation and a large number of available information resources.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ ที่นี้คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ผู้อำนวยการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ที่มีนโยบายสนับสนุนให้มีการทำวิจัยสถาบันในหน่วยงาน รศ. ดร.ชาญณรงค์ อินทรประเสริฐ และรองผู้อำนวยการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำในการเขียนบทคัดย่อ

ขอขอบคุณ บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ พนักงานศูนย์บรรณสารฯ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดให้ดำเนินไปด้วยดี และให้กำลังใจในการทำวิจัยสถาบัน

ขอขอบคุณ นางสาวจูไรรัตน์ วิสัยดี เจ้าหน้าที่ส่วนแผนงาน ที่กรุณาให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษา ด้านการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอนจนเสร็จสมบูรณ์

คณะผู้วิจัย

นางสาวรัชชกานต์ สิ้นปรุ

นางคณินนิตย์ หีบแก้ว

นางสาวพุทธชาติ เรืองศิริ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
บริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	6
ความร่วมมือการบริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	10
เทคโนโลยีกับการบริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	20
เครือข่ายความร่วมมือการบริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
ประชากร.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
การรวบรวมข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	32
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	32
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	41
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด...	48
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	55
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	63
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	68
ภาคผนวก ก แบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ฝ่ายบริการสารสนเทศ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา.....	69
ภาคผนวก ข ข้อตกลงคณะทำงานฝ่ายบริการสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ว่าด้วยการบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550.....	71
ภาคผนวก ค ข้อตกลงการบริการยืม – คืนระหว่างห้องสมุดร่วมกัน ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET).....	79
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแบบบันทึกข้อมูลการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	83
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล.....	84
ตอนที่ 2 สถานภาพการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดและ	
ตอนที่ 3 ห้องสมุดที่ให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	85
ภาคผนวก จ รายชื่อวารสารที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เรียงตามลำดับตัวอักษร.....	86
ประวัติผู้วิจัย.....	96

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามประเภทผู้ใช้บริการ.....	32
4.2	จำนวน ร้อยละ ของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามสำนักวิชา.....	33
4.3	จำนวน ร้อยละ ของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์.....	34
4.4	จำนวน ร้อยละ ของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม.....	35
4.5	จำนวน ร้อยละ ของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด สำนักวิชาวิทยาศาสตร์.....	36
4.6	จำนวน ร้อยละ ของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร.....	37
4.7	จำนวน ร้อยละ ของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด สำนักวิชาแพทยศาสตร์.....	38
4.8	จำนวน ร้อยละ ของบุคลากรที่ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามหน่วยงาน.....	39
4.9	จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามเดือนที่ขอใช้บริการ.....	40
4.10	จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามประเภทของทรัพยากร.....	41
4.11	รายชื่อวารสาร ที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป.....	42
4.12	จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามรูปแบบการขอใช้บริการ.....	43
4.13	จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามภาษาของทรัพยากร.....	44
4.14	จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามวิธีการจัดส่งทรัพยากร.....	45

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.15	จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามปีพิมพ์ของทรัพยากร.....	46
4.16	จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามผลการดำเนินการ.....	47
4.17	กลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามประเภทของห้องสมุด.....	48
4.18	กลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามเครือข่ายความร่วมมือ.....	49
4.19	รายชื่อห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET) ที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	50
4.20	รายชื่อห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนกลาง (ThaiLinet (M)) ที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	51
4.21	รายชื่อห้องสมุดเครือข่ายสารสนเทศนครราชสีมา (NARINET) ที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	52
4.22	รายชื่อห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	53
4.23	รายชื่อห้องสมุดเฉพาะ และศูนย์บริการสารสนเทศ ที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด.....	54

สารบัญแนญมิ

แผนญมิที่		หน้า
1	โครงสร้างการบริหารงาน ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา.....	13
2	โครงสร้างการบริหารของฝ่ายบริการสารสนเทศ.....	15
3	ขั้นตอนการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา.....	17
4	ขั้นตอนการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา.....	19

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บริการยืมระหว่างห้องสมุด เป็นบริการหนึ่งที่ถูกจัดว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดให้บริการห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้สารสนเทศที่ต้องการ แม้ว่าสารสนเทศนั้นไม่มีในห้องสมุดที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ บริการยืมระหว่างห้องสมุดยังเป็นบริการที่ส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างห้องสมุดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และประหยัดงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เนื่องจากห้องสมุดแต่ละแห่งไม่สามารถจัดหาทรัพยากรทุกอย่างได้ ทุกประเภทมาให้บริการตามต้องการของผู้ใช้ได้อย่างครบถ้วน อีกทั้งในปัจจุบันที่ภาวะเศรษฐกิจเกิดความผันผวน ทำให้งบประมาณที่ห้องสมุดได้รับในการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศมีจำนวนจำกัด ในขณะที่ราคาของหนังสือ วารสาร และสารสนเทศมีราคาสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ซึ่งจากรายงานการสำรวจของสมาคมห้องสมุดวิจัยแห่งสหรัฐอเมริกาพบว่า ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1986-1991 ราคาวารสารเพิ่มขึ้นร้อยละ 72 และมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี (นาเยกา เด็ดขุนทด, 2540) สำหรับราคาของหนังสือวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่อเล่มของหนังสือภาษาอังกฤษสูงกว่าหนังสือภาษาไทยถึง 7 เท่า (ทัศนทิกา ศรีโปฏก และคนอื่นๆ, 2523)

ห้องสมุดหลายแห่งต่างก็ประสบปัญหาในเรื่องของการได้รับงบประมาณจำกัด กอปรกับราคาของทรัพยากรสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ วารสาร หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีราคาสูงขึ้น จึงทำให้จัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ ได้น้อยลง และไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ จากปัญหาดังกล่าว ห้องสมุดต่างๆ ได้มีความพยายามหาแนวทางในการจัดหาทรัพยากรเพื่อตอบสนองความต้องการผู้ใช้บริการของตน แต่กระนั้นก็ยังไม่สามารถจัดหาทรัพยากรได้ตามความต้องการของผู้ใช้ทุกรายการ ดังนั้นการมีความร่วมมือระหว่างห้องสมุดจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่ง ที่จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว โดยการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (Sharing Resources) เพื่อการประหยัดงบประมาณ และเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาได้มีความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรร่วมกันมาตั้งแต่ปี 2522 (ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยไทย, 2526) โดยมีห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นกลุ่มแรกที่จัดให้มีการร่วมมือระหว่างห้องสมุดขึ้น โดยร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความร่วมมือทางด้านเทคนิค ได้แก่

ความร่วมมือด้านการจัดหาทรัพยากรห้องสมุด

ความร่วมมือด้านการวิเคราะห์เลขหมู่และการทำบัตรรายการ

ความร่วมมือในการจัดทำบรรณานุกรม

ความร่วมมือในการจัดทำหัวเรื่องหนังสือภาษาไทยและครุชนิเวศสาร

2. ความร่วมมือทางการบริการ ได้แก่

บริการยืมระหว่างห้องสมุด

การบริการทำสำเนาเอกสารยืม

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้มีความร่วมมือกับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา นับตั้งแต่เปิดให้บริการ โดยมีการกำหนดผู้แทนคณะทำงาน เพื่อเข้าร่วมประชุมสัมมนา ให้มีความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เพื่อใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันอย่างคุ้มค่า เช่น ความร่วมมือกันบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Journal) ในรูปแบบภาคี (Consortium) ระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค การบอกรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เป็นต้น ฝ่ายบริการสารสนเทศ ศูนย์บรรณสารฯ เป็นฝ่ายหนึ่งที่มีความร่วมมือกับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในด้านการยืมระหว่างห้องสมุด เพื่อให้บริการกับอาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรของมหาวิทยาลัย เพื่อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่มีให้บริการในห้องสมุดให้กับผู้ใช้บริการ โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ขอสำเนาเอกสาร หรือขอใช้บริการยืมเอกสารฉบับจริง ทั้งนี้ผู้ใช้บริการต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามจริงทั้งหมด ทั้งนี้ห้องสมุดไม่คิดค่าดำเนินการใด ๆ

นับตั้งแต่ฝ่ายบริการสารสนเทศ ศูนย์บรรณสารฯ ได้จัดให้มีบริการยืมระหว่างห้องสมุดนั้น มีผู้มาใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง หากแต่ยังมีเคยทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ที่จะทำให้ทราบว่าผู้ใช้บริการเป็นผู้ใช้กลุ่มใดบ้าง และสังกัดสำนักวิชาสาขาใด ประเภทของเอกสารที่ผู้ใช้บริการต้องการ เป็นเอกสารประเภทใด รวมทั้งความทันสมัยของเอกสารที่ต้องการอยู่ในช่วงปีใด ซึ่งการศึกษาดังกล่าวนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของกลุ่มผู้ใช้บริการ เห็นถึงทรัพยากรสารสนเทศที่ศูนย์บรรณสารฯ มีให้บริการเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่ และทรัพยากรสารสนเทศสาขาใดยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งผลของการศึกษา

ดังกล่าวนี้ จะมีประโยชน์ต่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้ครอบคลุมกับความต้องการของผู้ใช้บริการของศูนย์บรรณสารฯ ในระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 ศูนย์บรรณสารฯ มีผู้มาใช้บริการยืม/ทำสำเนาระหว่างห้องสมุด โดยมีแบบฟอร์มขอใช้บริการเป็นหลักฐานจำนวน 1,087 รายการ ซึ่งผู้ขอใช้บริการส่วนใหญ่เป็นบุคลากรสายวิชาการ รองลงมาเป็น นักศึกษาระดับปริญญาโท นักศึกษาปริญญาตรี และนักศึกษาระดับปริญญาเอกตามลำดับ

จากความสำคัญดังกล่าว คณะวิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานฝ่ายบริการสารสนเทศ และให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเกี่ยวกับการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ของศูนย์บรรณสารฯ ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 เพื่อศึกษาถึงสภาพการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ซึ่งผลของการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ครอบคลุมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ อีกทั้งนำมาเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุง และส่งเสริมการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการ ศูนย์บรรณสารฯ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ใช้บริการ ประเภทของทรัพยากรที่ขอใช้บริการ ภาษาของทรัพยากร ความทันสมัยของทรัพยากรวิธีการขอรับทรัพยากร และกลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการ

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ที่ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 จำนวนทั้งสิ้น 1,087 รายการ

4. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

บริการยืมระหว่างห้องสมุด หมายถึง ความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดที่ตกลงร่วมกันว่าจะดำเนินการติดต่อเพื่อขอยืม และให้ยืมทรัพยากรสารสนเทศ ตามความต้องการของผู้ใช้บริการที่ไม่มีในห้องสมุดของตน ซึ่งอาจเป็นการยืมต้นฉบับ หรือ ทำสำเนาก็ได้

ผู้ให้บริการ หมายถึง อาจารย์ นักศึกษา บุคลากร ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยส่งคำขอใช้บริการผ่านศูนย์บรรณสารฯ

แบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด หมายถึง แบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดที่ผู้ใช้กรอกรายละเอียดความต้องการใช้บริการผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งทาง Website, E-mail, และ ติดต่อขอใช้โดยตรงที่งานบริการยืมระหว่างห้องสมุด ฝ่ายบริการสารสนเทศ

ประเภทของทรัพยากร หมายถึง เอกสารที่ผู้ใช้บริการต้องการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ได้แก่ หนังสือ บทความวารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เครือข่ายความร่วมมือข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (Provincial University Library Network = **PULINET**) หมายถึง ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนภูมิภาค ที่มีความร่วมมือระหว่างห้องสมุด จำนวน 20 สถาบัน

เครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนกลาง (Thai Academic Library Network (Metropolitan) = **ThaiLinet (M)**) หมายถึง ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพฯ ที่มีความร่วมมือระหว่างห้องสมุด จำนวน 12 สถาบัน

เครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดนครราชสีมา (Nakhon Ratchasima Information Network = **NARINET**) หมายถึง ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ที่มีความร่วมมือระหว่างห้องสมุด จำนวน 7 สถาบัน

ศูนย์บริการสารสนเทศ (Technical Information Access Center = **TIAC**) หมายถึง ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับคำขอจากห้องสมุดแห่งหนึ่งให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด และติดต่อขอยืมจากห้องสมุดอื่นทั้งในและต่างประเทศตามคำขอ โดยที่ศูนย์บริการสารสนเทศไม่มีทรัพยากรสารสนเทศเป็นของตนเอง

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์และแนวทางในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของศูนย์บรรณสารฯ ให้ครอบคลุมกับความต้องการของผู้ใช้บริการ อีกทั้งนำผลการวิจัยมาพัฒนา ปรับปรุง และส่งเสริมการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการใช้บริการอินเทอร์เน็ตระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอหัวข้อดังต่อไปนี้

1. บริการอินเทอร์เน็ตระหว่างห้องสมุด
 - 1.1 ความหมาย ความสำคัญของบริการอินเทอร์เน็ตระหว่างห้องสมุด
 - 1.2 วัตถุประสงค์ของการบริการอินเทอร์เน็ตระหว่างห้องสมุด
 - 1.3 ประโยชน์ของการบริการอินเทอร์เน็ตระหว่างห้องสมุด
 - 1.4 ขั้นตอนการบริการอินเทอร์เน็ตระหว่างห้องสมุด
 - 1.5 ข้อตกลงการบริการอินเทอร์เน็ตระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
2. ความร่วมมือการบริการอินเทอร์เน็ตระหว่างห้องสมุด
 - 2.1 ประวัติการบริการอินเทอร์เน็ตระหว่างห้องสมุดในประเทศไทย
 - 2.2 ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษากับการบริการอินเทอร์เน็ตระหว่างห้องสมุด
3. เทคโนโลยีกับการบริการอินเทอร์เน็ตระหว่างห้องสมุด
4. ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด
 - 4.1 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET)
 - 4.2 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนกลาง (ThaiLinnet (M))
 - 4.3 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดเครือข่ายสารสนเทศนครราชสีมา (NARINET)
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริการยืมระหว่างห้องสมุด

1.1 ความหมาย ความสำคัญของบริการยืมระหว่างห้องสมุด

มีผู้ให้ความหมายของการยืมระหว่างห้องสมุดไว้หลายท่าน ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกัน ดังนี้ ทบวงมหาวิทยาลัย (2534) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บริการยืมระหว่างห้องสมุดเป็นบริการสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้ใช้สิ่งพิมพ์ที่ต้องการ แม้ว่าสิ่งพิมพ์นั้น ๆ ไม่มีในห้องสมุดที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ เพื่อให้การศึกษา ค้นคว้า วิจัย เป็นไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

นายิกา เดิศจันท (2540) ได้ให้ความหมายของการยืมระหว่างห้องสมุดว่า เป็นบริการอย่างหนึ่งของการจัดบริการห้องสมุด จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้สารสนเทศที่ต้องการจากห้องสมุดอื่น โดยที่สารสนเทศนั้น ไม่มีในห้องสมุดที่ตนเป็นสมาชิกอยู่

มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์ (2543) กล่าวว่า บริการยืมระหว่างห้องสมุด (Interlibrary Loan Service) หมายถึง บริการที่ห้องสมุดแห่งหนึ่ง ติดต่อขอยืมหรือถ่ายสำเนาเอกสารหรือวัสดุการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งไม่มีในห้องสมุดของตนมาให้บริการตามความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยปฏิบัติตามระเบียบการยืม ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างห้องสมุด

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ดังนี้ บริการยืมระหว่างห้องสมุด (Interlibrary Loan Service) หมายถึง บริการที่ห้องสมุดแห่งหนึ่ง ติดต่อขอยืมหรือถ่ายสำเนาเอกสาร ที่ไม่มีในห้องสมุดของตน จากห้องสมุดอื่นมาให้บริการแก่ผู้ใช้บริการตามความต้องการ โดยปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงร่วมกันระหว่างห้องสมุดผู้ให้ยืม และห้องสมุดผู้ขอยืม

1.2 วัตถุประสงค์ของการบริการยืมระหว่างห้องสมุด

ทบวงมหาวิทยาลัย (2534) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบริการยืมระหว่างห้องสมุดว่าเป็น การให้บริการ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระหว่างห้องสมุด และเป็นการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

เคทซ์ (Katz 1987 อ้างถึงใน สุภาพ โทสุวรรณ, 2542, หน้า 22) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบริการยืมระหว่างห้องสมุดว่า เพื่อช่วยให้นักวิจัยได้ใช้วัสดุที่ตรงกับความต้องการของตนจากแหล่งสารนิเทศอื่น และช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดทั่วไปได้ใช้สารนิเทศ ที่ไม่สามารถหาได้จากแหล่งสารนิเทศนั้นๆ เนื่องจากความไม่พร้อมของสารนิเทศนั้นๆ

ศิริพร สุวรรณะ (อ้างถึงใน สุภาพ โทสุวรรณ, 2542, หน้า 23) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบริการยืมระหว่างห้องสมุดว่า เพื่อเป็นการจัดหาสิ่งพิมพ์ที่มีผู้ต้องการใช้น้อย แต่ยังคงมีผู้ต้องการใช้อยู่ บ้างมาให้บริการ โดยการขอยืมจากห้องสมุดอื่น ที่มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดการบริการสิ่งพิมพ์บาง

ประเภทหรือสาขาวิชาทั่วไป และเพื่อนำสิ่งพิมพ์ที่สมาชิกของห้องสมุด มีความต้องการใช้ค้นคว้า เพียงชั่วคราวและเมื่อบรรลุความมุ่งหมายแล้ว ก็จะไม่มีการยืมอื่นมาขอบริการอีก และการยืมระหว่างห้องสมุดยังช่วยจัดหาสิ่งพิมพ์ที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายด้วย

Boucher (1996) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบริการยืมระหว่างห้องสมุดว่า เป็นการจัดหาทรัพยากรที่ไม่พบในห้องสมุดของตนมาให้บริการแก่สมาชิก โดยการยืม หรือทำสำเนาจากห้องสมุดอื่นให้ได้รับตามความต้องการ

สรุปได้ว่าการบริการยืมระหว่างห้องสมุดมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันระหว่างห้องสมุดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.3 ประโยชน์ของการบริการยืมระหว่างห้องสมุด

มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์ (2543) ได้สรุปประโยชน์ของการบริการยืมระหว่างห้องสมุดไว้ดังนี้

1. สามารถตอบสนองความต้องการวัสดุสารสนเทศของผู้ใช้บริการในการศึกษาค้นคว้า
2. ช่วยให้เกิดการศึกษาค้นคว้า วิจัยอย่างกว้างขวาง
3. ช่วยให้เกิดงบประมาณในการจัดหาวัสดุสารสนเทศ
4. ช่วยแก้ปัญหาการขาดแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า
5. ทำให้มีสัมพันธภาพที่ดีเกิดขึ้นระหว่างห้องสมุดที่มีความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

1.4 ขั้นตอนการบริการยืมระหว่างห้องสมุด

การดำเนินการบริการยืมระหว่างห้องสมุด เมื่อผู้ขอใช้บริการมาติดต่อขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด บรรณารักษ์หรือผู้ให้บริการ ควรสัมภาษณ์ผู้ขอใช้บริการเบื้องต้น เพื่อให้ทราบความต้องการที่มีได้ระบุไว้ในแบบขอใช้บริการบริการยืมระหว่างห้องสมุด เช่น ประเภทของทรัพยากร ระยะเวลา และค่าใช้จ่าย เพื่อให้ตรงความต้องการและคุณภาพการให้บริการเพื่อให้ผู้ขอใช้บริการได้รับความพึงพอใจสูงสุด การบริการยืมระหว่างห้องสมุดมี 2 ประเภท คือ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด และการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดกับสถาบันอื่น โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดจากสถาบันอื่น

1. ตรวจสอบรายละเอียดในแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดและรายการทางบรรณานุกรมให้ครบถ้วน ถูกต้อง และชัดเจน

2. ตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการในฐานข้อมูลห้องสมุดของตนเอง ทั้งฐานข้อมูลห้องสมุดและฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่บอกรับเป็นสมาชิก
3. ตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการจากแหล่งอื่นๆ เช่น
 - 3.1 ฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม (Thailand Union Catalog) เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมรายการบรรณานุกรมทรัพยากร ทั้งหนังสือ วารสาร และสื่อโสตทัศนวัสดุ ที่มีอยู่ในฐานข้อมูลห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในแต่ละแห่งเอาไว้ด้วยกัน
 - 3.2 ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ (Thai Digital Collection) ฐานข้อมูล
 - 3.3 ฐานข้อมูล Journal Link ฐานข้อมูลที่รวบรวมรายชื่อวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน เป็นสมาชิก 160 แห่ง และมีวารสารจำนวน 14,972 รายชื่อ (สิริพร ทิวะสิงห์, 2544)
 - 3.4 ฐานข้อมูลต่างประเทศ เช่น UnCover BLDSC OCLC UMI และสำนักพิมพ์ต่างๆ หากจะทำการยืมระหว่างห้องสมุดต้องดำเนินการผ่านศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC) ซึ่งการเลือกใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดระหว่างประเทศจะอยู่ในดุลยพินิจตามความเหมาะสมของศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC) (สีปาน ทรัพย์ทอง, 2544)
4. เมื่อได้แหล่งทรัพยากรสารสนเทศแล้ว ตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมลงลายมือชื่อบรรณารักษ์ผู้ให้บริการ และบันทึกเลขที่แบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
5. ส่งแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ทาง E-mail หรือทางไปรษณีย์
6. เมื่อได้รับเอกสารตามแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดแล้ว ตรวจสอบความถูกต้องของค่าใช้จ่ายและออกใบเสร็จหรือเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
7. ติดต่อหรือแจ้งผลรายการยืมระหว่างห้องสมุดให้ผู้ใช้บริการมารับทรัพยากรสารสนเทศตามแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยผ่านช่องทาง E-mail โทรศัพท์ หรือระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดกับสถาบันอื่น

1. รับแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
2. ตรวจสอบรายละเอียดในแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
3. ดำเนินการจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศตามที่ระบุแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

4. คำนวณค่าใช้จ่ายและออกใบเสร็จรับเงินหรือเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
5. ส่งทรัพยากรสารสนเทศให้กับสถาบันที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

1.5 ข้อตกลงการบริการยืมระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ข้อตกลงว่าด้วยบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กล่าวถึง แนวปฏิบัติการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

ผู้ให้บริการบริการยืมระหว่างห้องสมุด ต้องเป็นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เป็นสมาชิกห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้แก่ อาจารย์ นักวิจัย นักศึกษา บัณฑิตศึกษา และบุคลากรของมหาวิทยาลัยเท่านั้น

การบริการยืมระหว่างห้องสมุดต้องปฏิบัติตามระเบียบของห้องสมุดผู้ให้บริการ และข้อตกลงว่าด้วยบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550

ผู้ขอใช้บริการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดจากบริการยืมระหว่างห้องสมุดทั้งหมด การคิดค่าใช้จ่ายการใช้บริการยืมระหว่างแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ค่าส่ง

1.1 ค่าส่งทางไปรษณีย์ คิดตามอัตราที่ทางบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด กำหนด

1.2 ค่าส่งทางโทรสาร อัตราการคิด ดังนี้

รหัสโทรศัพท์เดียวกัน	หน้าละ	10 บาท
รหัสโทรศัพท์ต่างกันอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน	หน้าละ	20 บาท
ในระหว่างภูมิภาค	หน้าละ	30 บาท

1.3 ค่าส่งทาง E-mail อัตราการคิด ดังนี้

ด้วยวิธีสแกนใหม่จาก เอกสารจากต้นฉบับ	หน้าละ	5 บาท
ขอเอกสารต้นฉบับที่สแกนไว้แล้ว คิดดังนี้		
บทความ	เรื่องละ	50 บาท
วิทยานิพนธ์/หนังสือ/วิจัย	เรื่องละ	100 บาท

2. ค่าสำเนา

ค่าสำเนาเอกสารต่อ 1 รายการ 1-100 หน้าแรก หน้าละ 2 บาท ถัดไป หน้าละ 1 บาท

3. การสืบค้นข้อมูลและสำเนาผลการสืบค้นข้อมูล อัตรการคิด ดังนี้

3.1 ค่าสืบค้นข้อมูล เรื่องละ 50 บาท/ฐานข้อมูล

3.2 ค่าพิมพ์

เครื่องพิมพ์ธรรมดา หน้าละ 2 บาท

เครื่องพิมพ์ระบบ Laser/Inkjet

เฉพาะข้อความ หน้าละ 5 บาท

มีภาพประกอบขาวดำ หน้าละ 10 บาท

มีภาพประกอบสี หน้าละ 20 บาท

3.3 ค่าบันทึกผลการสืบค้น ให้เป็นไปตามระเบียบของห้องสมุดผู้ให้บริการ

4. ค่าดำเนินการ คิดค่าดำเนินการให้กับห้องสมุดผู้ให้บริการ 100 บาท ต่อ 1 คำขอ/สถาบัน ไม่เกิน 3 รายการ

2. ความร่วมมือการบริการยืมระหว่างห้องสมุด

2.1 ประวัติการบริการยืมระหว่างห้องสมุดในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2510 ประเทศไทยได้รับเงินสนับสนุนจากองค์การบริหารวิเทศกิจแห่งสหรัฐอเมริกา (United States Organization Mission) หรือ USOM จำนวน 500,000 บาทโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดหาหนังสือพร้อมทั้งทำสัปดาห์ และบริการยืมระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาอุดมศึกษาของรัฐในส่วนกลางและภูมิภาคทั้งหมด 10 แห่ง (นายกา เด็ดขุนทด, 2540) ได้แก่

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
6. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
7. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

8. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
9. วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน (ในอดีตเป็นวิทยาเขตแรกของวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร แต่ปัจจุบันได้รวมอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร)
10. มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ปัจจุบันชื่อมหาวิทยาลัยมหิดล)

จากความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในระยะแรก ประสบปัญหาอย่างมาก เนื่องจากยังไม่มีแบบแผนและระเบียบข้อตกลงความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2522 จึงจัดสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรก ขึ้นระหว่างวันที่ 16-19 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน (ปัจจุบันชื่อ มหาวิทยาลัยบูรพา) วัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางความร่วมมือในด้านการบริการระหว่างห้องสมุด เช่น การจัดการ การปรับปรุงหัวเรื่อง จัดทำคู่มือหาแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ การจัดทำบรรณนิวารสารและหนังสือพิมพ์ ร่างระเบียบหรือข้อตกลงการบริการยืมระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในระเบียบดังกล่าวได้ระบุถึง คำจำกัดความ วัตถุประสงค์ หน้าที่และความรับผิดชอบของห้องสมุดผู้ให้ยืม คำนิยามศัพท์ ขอบเขตการยืม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการยืมและวิधिปฏิบัติ ระยะเวลา และจำนวนรายการที่ให้ยืม การละเมิดระเบียบข้อบังคับ และแบบฟอร์มการยืมระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (กุศล นาคะชาติ และวีวรรณ ขำพล, 2536)

ในปี พ.ศ. 2525 ได้การจัดการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ครั้งที่ 2 ขึ้นระหว่างวันที่ 4-6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525 ณ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พิจารณา ระเบียบหรือข้อตกลงการยืมระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2523 และจัดทำแบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุด จากการจัดสัมมนาดังกล่าวได้ตกลงให้ใช้แบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดขนาด 6x8 นิ้ว เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน แต่แบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดมีข้อจำกัดคือ สามารถกรอกได้เพียงหนึ่งรายการเท่านั้น

การจัดการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 22-25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2526 ณ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ หาแนวทางสร้างข่ายงานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาหรือ PULINET และการประสานงานการใช้ทรัพยากรห้องสมุดร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 จนถึงปัจจุบันได้สับเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นเจ้าภาพการจัดสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุด เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดช่วยให้เกิดการใช้

ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันอย่างคุ้มค่า ประหยัดงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ตลอดจนเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานร่วมกันระหว่างห้องสมุด

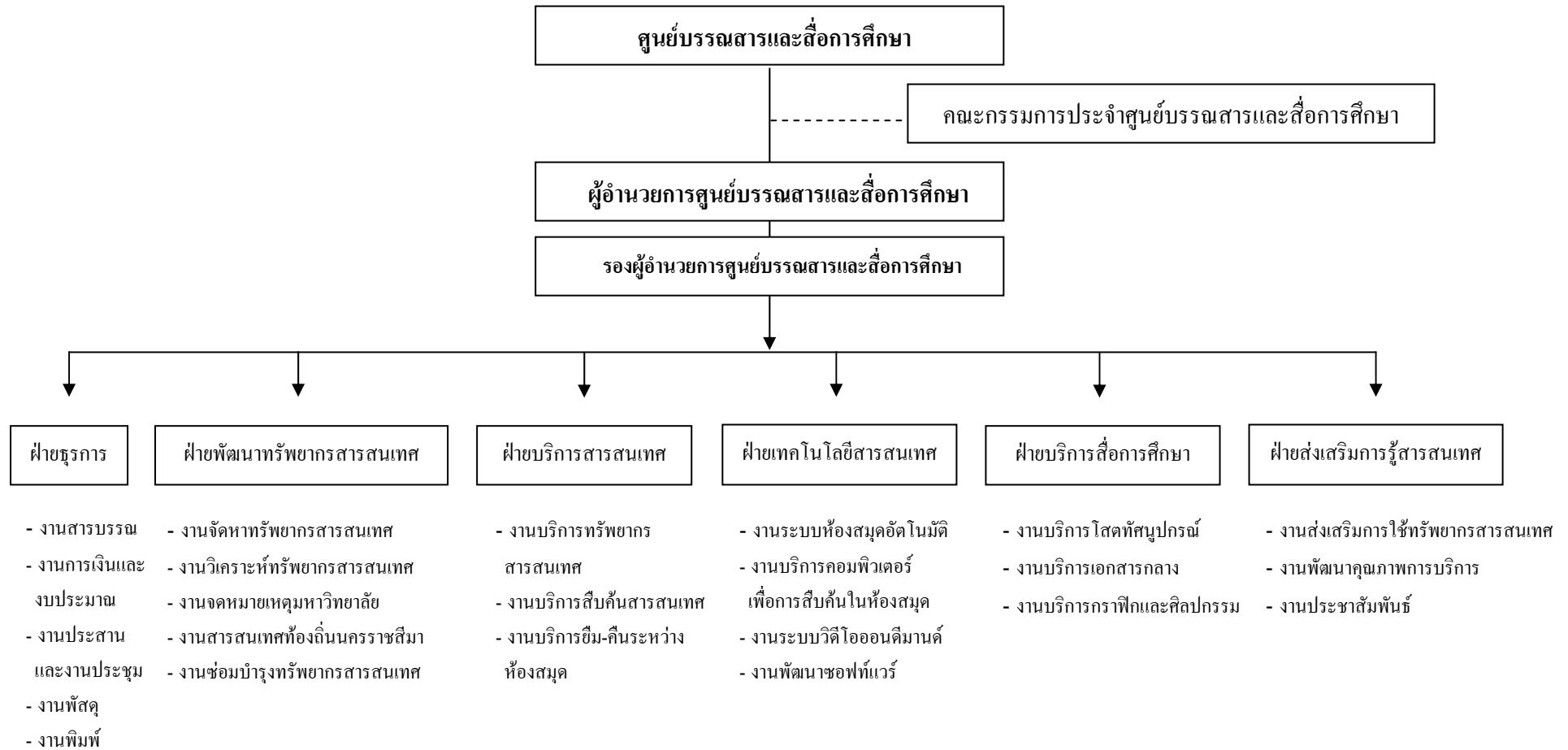
เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2550 คณะทำงานฝ่ายบริการสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ได้มีมติเห็นควรให้ปรับปรุง ข้อตกลงว่าด้วยการบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 เพื่อให้แนวทางการปฏิบัติงานการยืมระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นปัจจุบัน ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษากับการบริการยืมระหว่างห้องสมุด

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา (The Center for Library Resources and Educational Media) เปิดดำเนินการตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2536 เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นแหล่งการศึกษาค้นคว้าและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยีให้ทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ มีพื้นที่ใช้สอย 6,828 ตารางเมตร ปัจจุบันแบ่งโครงสร้างการบริหารออกเป็น 6 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายธุรการ
2. ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
3. ฝ่ายบริการสารสนเทศ
4. ฝ่ายบริการสื่อการศึกษา
5. ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ฝ่ายส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

โครงสร้างการบริหารงาน ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

ฝ่ายธุรการ มีหน้าที่ ควบคุมและดูแลงานสารบรรณ งานการเงินและงบประมาณ งานประสานงานประชุม พัสดุ และงานพิมพ์

ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีหน้าที่ จัดหาทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร สื่อโสตทัศน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ จัดหมายเหตุมหาวิทยาลัย งานสารสนเทศท้องถิ่นนครราชสีมา และการซ่อมบำรุงทรัพยากรสารสนเทศ

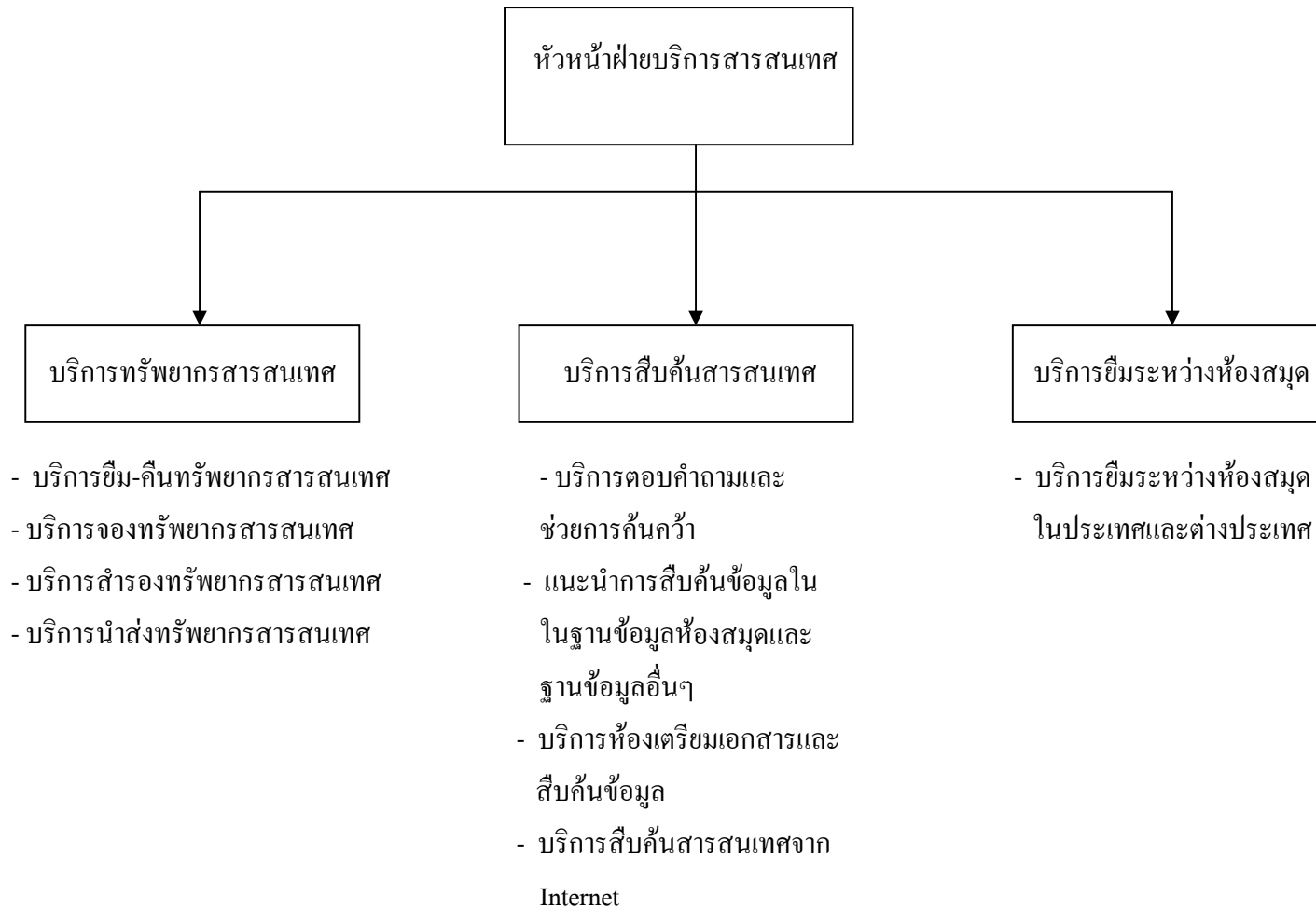
ฝ่ายบริการสารสนเทศ มีหน้าที่ ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ บริการสืบค้นสารสนเทศ และบริการยืมระหว่างห้องสมุด

ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ มีหน้าที่ ดูแลระบบห้องสมุดอัตโนมัติ การบริการคอมพิวเตอร์ เพื่อการสืบค้นในห้องสมุด งานระบบวิดีโอออนดีมานด์ การพัฒนาซอฟต์แวร์ และการอบรม

ฝ่ายบริการสื่อการศึกษา มีหน้าที่ บริการโสตทัศนอุปกรณ์ งานบริการเอกสารกลาง งานบริการกราฟิกและศิลปกรรม

ฝ่ายส่งเสริมการรู้สารสนเทศ มีหน้าที่ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ การพัฒนาคุณภาพการบริการ และงานประชาสัมพันธ์

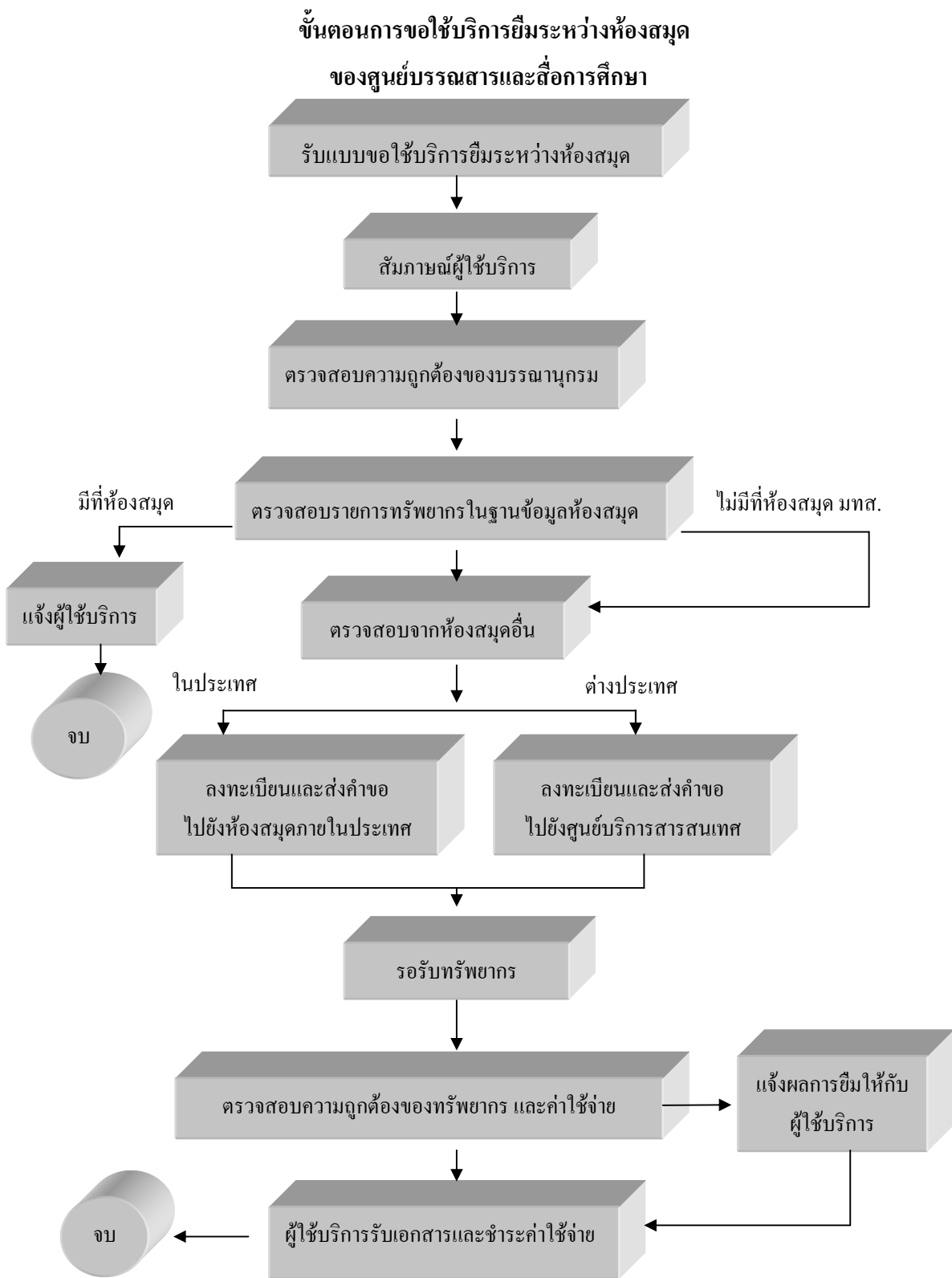
โครงสร้างการบริหารของฝ่ายบริการสารสนเทศ

ในปี พ.ศ. 2536 ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (วุฒิพงศ์ เตชะดำรงสิน, 2539) ได้เข้าเป็นสมาชิกความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนภูมิภาค (PULINET) และจัดให้มีบริการยืมระหว่างห้องสมุดบริการแก่ผู้ใช้บริการตามข้อตกลงว่าด้วยการบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และมีการกำหนดผู้แทนคณะทำงาน เพื่อเข้าร่วมประชุม/สัมมนา ให้ความร่วมมือในด้านต่างๆ เพื่อให้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันอย่างคุ้มค่า เพื่อให้บริการกับอาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรของมหาวิทยาลัย เพื่อจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่มีให้บริการในห้องสมุดให้กับผู้ใช้บริการ โดยวิธีการต่างๆ เช่น ขอสำเนาเอกสาร หรือ ขอใช้บริการยืมเอกสารฉบับจริง ทั้งนี้ ผู้ใช้บริการต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามจริงทั้งหมด โดยห้องสมุดไม่คิดค่าดำเนินการ การบริการยืมระหว่างห้องสมุดมี 2 ประเภท คือ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด และการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดกับสถาบันอื่น โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

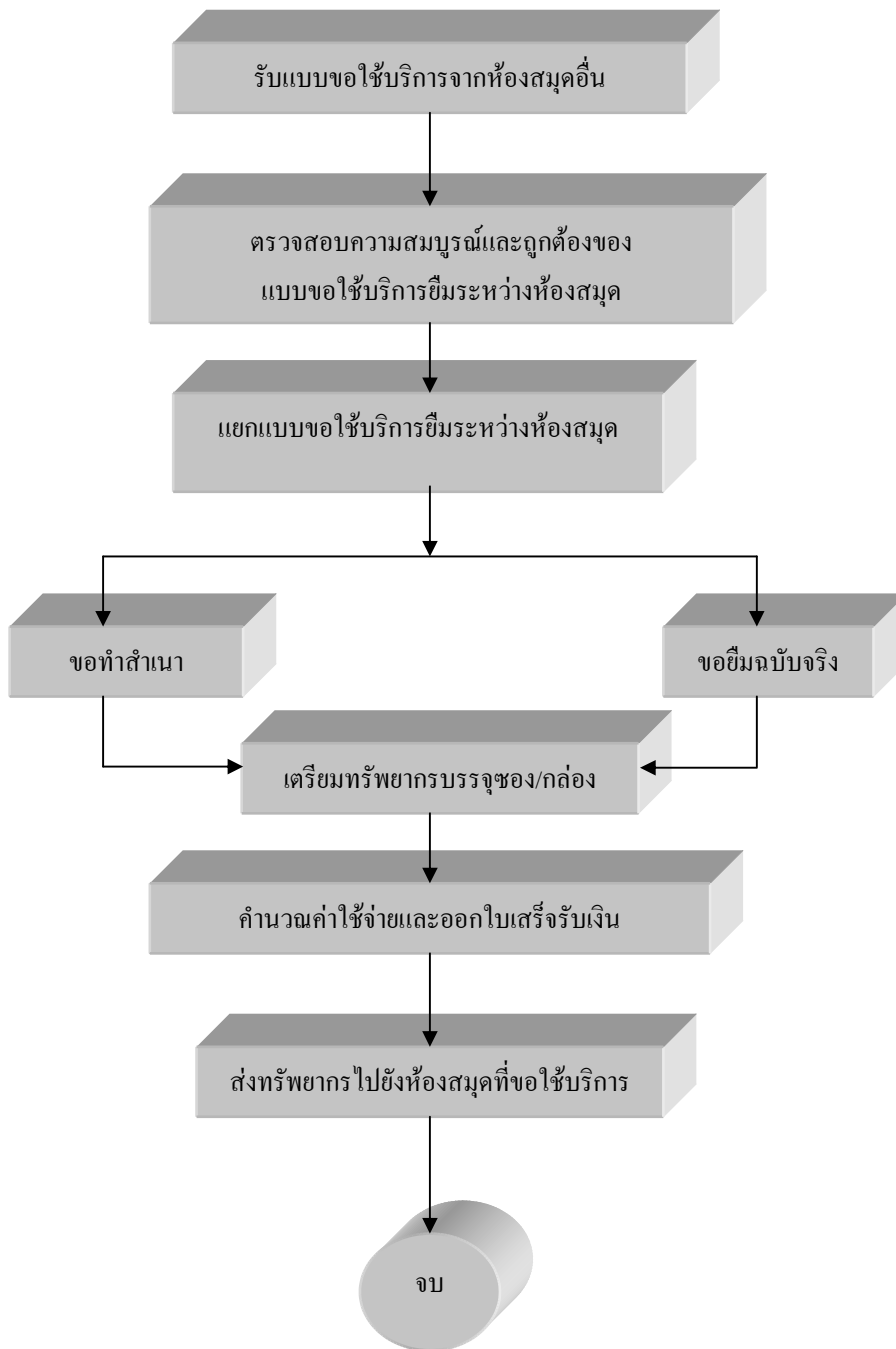
1. รับแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดจากผู้ใช้บริการ และสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการ
2. ตรวจสอบรายละเอียดทางบรรณานุกรมครบถ้วน ถูกต้อง และชัดเจน
3. ตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการในฐานข้อมูลห้องสมุดของตนเอง
4. ตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการจากแหล่งทั้งในประเทศ และต่างประเทศโดยพิจารณาจากแหล่งที่มีภายในประเทศก่อน
5. ลงทะเบียนและส่งแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ไปยังแหล่งที่มีทรัพยากรสารสนเทศ
6. รับทรัพยากรสารสนเทศและตรวจสอบความถูกต้องของทรัพยากรสารสนเทศ และค่าใช้จ่ายหรือเอกสารอื่นๆ
7. แจ้งผลการยืมผลการยืมระหว่างห้องสมุดทาง E-mail โทรศัพท์มือถือ หรือผ่านทางข้อมูลสมาชิกของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดกับสถาบันอื่น

1. รับแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด และลงทะเบียนการขอยืมระหว่างห้องสมุด
2. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
3. แยกแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด กรณีเร่งด่วน ธรรมดา ขอสำเนา และฉบับจริง โดยพิจารณาและดำเนินการแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดกรณีเร่งด่วนเป็นอันดับแรก
4. ดำเนินการค้นหาและจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศตามที่ระบุแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
5. กำหนดค่าใช้จ่ายและออกใบเสร็จรับเงินหรือเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
6. ส่งทรัพยากรสารสนเทศให้กับสถาบันที่ขอใช้บริการระหว่างห้องสมุด
7. รับคืนทรัพยากรสารสนเทศ (ในกรณีให้ยืมฉบับจริง)

ขั้นตอนการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

3. เทคโนโลยีกับการบริการยืมระหว่างห้องสมุด

ในปัจจุบันการผลิตเอกสารสิ่งพิมพ์ และข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการจัดเก็บในรูปแบบต่างกัน เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) มีส่วนสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ การตัดสินใจ ภายใต้งานไอทีต่างๆ เช่น เนื้อหาที่หลากหลาย งบประมาณที่มีจำกัด ความรวดเร็วในการเข้าถึง จึงทำให้ห้องสมุดไม่สามารถรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศไว้ให้บริการได้อย่างมีครบถ้วน และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ด้วยเหตุนี้ห้องสมุดรวมกันและพัฒนาเป็นเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน (Sharing resource) แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน (วุฒิปงศ์ เตชะดำรงสิน, 2539) โดยการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารมาประยุกต์พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด

การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของห้องสมุดประเทศไทย เช่น การพัฒนาระบบห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนภูมิภาค (PULINET) ภายใต้งานพัฒนาดังกล่าว ก็เกิดโครงการเครือข่ายความร่วมมือต่างๆ ขึ้น ได้แก่ โครงการพัฒนาระบบสหบรรณานุกรม (Union Catalog) โครงการจัดเก็บเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็ม (Digital Collection) โครงการจัดหาหนังสือและวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็ม (E-book) และโครงการพัฒนาโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ (Automated Library) การพัฒนาระบบห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนกลาง (ThaiLinnet (M)) หรือความร่วมมืออื่นๆ ในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับความพึงพอใจสูงสุด และการให้บริการสารสนเทศของห้องสมุดมีวิธีการให้บริการที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้มี อุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ เครื่องถ่ายเอกสาร โทรศัพท์ โทรสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เครื่องสแกนเนอร์ เพื่อประยุกต์ใช้ในการบริการสารสนเทศ

ในอดีตการบริการยืมระหว่างห้องสมุดใช้ระบบทางไปรษณีย์ ซึ่งเป็นวิธีที่ประหยัดที่สุด แต่มีข้อจำกัดเรื่องความเร็วในการส่ง สืบเนื่องมาจากระบบไปรษณีย์ล่าช้า มีขั้นตอนในการขอใช้บริการหลายขั้นตอน หรือทรัพยากรสารสนเทศสูญหาย (สีปาน ทรัพย์ทอง, 2544) แต่ในปัจจุบัน การบริการยืมระหว่างห้องสมุดได้นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ เพื่อลดเวลาการให้บริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับทรัพยากรสารสนเทศในเวลาอันรวดเร็ว ดังนี้

3.1 การให้บริการทางโทรสาร

โทรสาร ย่อมาจากคำว่า Facsimile เป็นระบบสื่อสารข้อมูล โดยการส่งภาพหรือรูปทางไกล หรือกรรมวิธีในการถอดแบบเอกสารตีพิมพ์หรือรูปภาพโดยการแปลงสัญญาณทางคลื่นวิทยุเป็นสัญญาณไฟฟ้าผ่านทางสายโทรศัพท์

ในอดีตการใช้โทรสารในการบริการยืมระหว่างห้องสมุด จากห้องสมุดหนึ่งไปยังห้องสมุดหนึ่ง มีข้อจำกัดคือ ความเร็วในการส่งข้อมูล ความละเอียดในการพิมพ์ คุณภาพของเครื่องโทรสาร และระบบการสื่อสารโทรคมนาคม แต่ในปัจจุบันพัฒนาการล่าสุดของเครื่องโทรสารสามารถทำงานร่วมกับคอมพิวเตอร์ โดยการต่อสายเครื่องโทรสารผ่านโมเด็มเข้าสู่ เครื่องคอมพิวเตอร์ได้ ซึ่งเป็นการส่งหรือรับข้อมูลจากคอมพิวเตอร์เลย ไม่ต้องใช้กระดาษ คล้ายไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

3.2 การให้บริการทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

ในปี ค.ศ. 1980 ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่นำระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-mail มาใช้ในการบริการยืมระหว่างห้องสมุด (Gilmer, 1994 อ้างถึงใน สุภาพ โทสุวรรณ, 2542, หน้า 18) และในปี พ.ศ. 2540 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้ประยุกต์ใช้ E-mail ในการบริการยืมระหว่างห้องสมุด ได้แก่

3.2.1 การติดต่อระหว่างห้องสมุด ใช้ในการส่งแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

การขอทำสำเนาการติดตามเรื่องการรับส่งข่าวสาร ประชุมปรึกษาหารือ หรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นขอทำสำเนา การติดตามเรื่อง การรับส่งข่าวสาร ประชุมปรึกษาหารือ หรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวิธีการแก้ปัญหาบริการยืมระหว่างห้องสมุดระหว่างบรรณารักษ์ ในปัจจุบันการติดต่อระหว่างห้องสมุดใช้ E-mail ใน Mailing list และ E-mail ใน MSN ในการติดต่อขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด การรับส่งข่าวสาร ประชุมปรึกษาหารือ ทำให้การบริการยืมระหว่างห้องสมุดรวดเร็วยิ่งขึ้น

3.2.2 การติดต่อระหว่างผู้ใช้บริการและบรรณารักษ์ ใช้ในการแจ้งความ

ต้องการหรือการส่งแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดจากผู้ขอใช้บริการไปยังบรรณารักษ์หรือห้องสมุด การแจ้งผลการยืมระหว่างห้องสมุดโดยผ่านทาง E-mail เพื่อให้ผู้ขอใช้บริการได้รับทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว

3.3 การให้บริการโดยประยุกต์ใช้โปรโตคอล

โปรโตคอล (Protocol) หรือชื่อไทยว่า เกณฑ์วิธีการสื่อสาร หรือ เกณฑ์วิธีข่างาน หมายถึง ข้อกำหนดที่ประกอบด้วยกฎต่าง ๆ เป็นรูปแบบการสื่อสารเฉพาะ โดยใช้ระบบเครือข่ายทำงานได้ด้วยกันทั้งระบบเพื่อให้สามารถการสื่อสารถึงกันได้

Z39.50 เป็น โพรโตคอลทางการสืบค้นและการสื่อสารระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ ช่วยให้สามารถสืบค้นฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดจำนวนหลายๆ แห่ง ด้วยการพิมพ์คำค้นหรือคลิกเพียงหนึ่งครั้งเท่านั้น รวมถึงความสามารถในการดึงบทคัดย่อของวิทยานิพนธ์ ในสาขาวิชาต่างๆ และบทความจากวารสาร (Z39.50 Questions & Answer 2007 อ้างถึงใน อรรถย วาริสะอาด, 2551, หน้า 48) ซึ่งความเร็วการโอนถ่ายในแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับความยาวของเอกสารและโปรแกรมของห้องสมุดในแต่ละแห่งด้วย (สุภาพ โทสุวรรณ, 2542)

การยืมระหว่างห้องสมุดส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการโอนถ่ายข้อมูล เนื่องจากระบบการทำงานของแต่ละแห่งไม่สามารถเชื่อมต่อหรือทำงานร่วมกันได้ จึงได้พัฒนาโพรโตคอลมาเป็นเครื่องมือในการโอนถ่ายข้อมูล เอกสาร วิธีการคือ การแปลงเอกสารเป็นเอกสารภาพ และส่งข้อมูลผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ไปยังห้องสมุดผู้ขอใช้บริการ แต่มีข้อจำกัดในการโอนถ่ายข้อมูล คือห้องสมุดผู้ให้บริการต้องมี Z39.50/SR เหมือนกัน

3.4 การจัดการข้อมูลสถิติของการบริการยืมระหว่างห้องสมุด

สถิติเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงข้อเท็จจริงของเหตุการณ์หรือความก้าวหน้าของการบริการยืมระหว่างห้องสมุด ในอดีตข้อมูลสถิติของการบริการยืมระหว่างห้องสมุดอยู่ในรูปแบบเอกสาร ไม่สามารถเปรียบเทียบเป็นแผนภูมิ กราฟ ได้ชัดเจน ในปัจจุบันเมื่อมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการยืมระหว่างห้องสมุดและความทันสมัยของโปรแกรมคอมพิวเตอร์การจัดการฐานข้อมูลต่างๆ ทำให้การจัดเก็บสถิติเป็นระบบ เปรียบเทียบข้อมูลได้ชัดเจนมากขึ้น ช่วยให้บรรณารักษ์ และผู้บริหารได้ใช้ข้อมูลสถิติในการตัดสินใจ และวางแผนการพัฒนาการบริการยืมระหว่างห้องสมุด

3.5 การพัฒนาระบบยืมระหว่างห้องสมุด

จากการพัฒนาการบริการยืมระหว่างห้องสมุด และการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทำให้เกิดการพัฒนาระบบยืมระหว่างห้องสมุดให้สามารถรองรับการทำงานของบรรณารักษ์และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ในปัจจุบันมีการพัฒนาฐานข้อมูลบริการยืมระหว่างห้องสมุดขึ้น ซึ่งหลักการดำเนินงานเหมือนกับบริการฐานข้อมูล Journal Link ระบบนี้อาจพัฒนาร่วมกับ Union Catalog และนำมาเชื่อมต่อเข้าด้วยกันให้เป็นระบบที่สามารถจัดลำดับผู้ให้บริการได้ในกรณีแรกที่ขอไม่มีทรัพยากรสารสนเทศ อยู่ภายใต้มาตรฐานเดียวกันหรือใช้ร่วมกันได้อย่างสะดวก

4. ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด

จากการนำเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาใช้ในห้องสมุด เพื่อให้ห้องสมุดสามารถใช้ทรัพยากรร่วมกัน แลกเปลี่ยนทรัพยากรซึ่งกันและกัน ส่งเสริมการรู้และการใช้สารสนเทศ จึงมีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ดังนี้

4.1 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (Provincial University Library Network = PULINET) ก่อตั้งขึ้นในเดือนมีนาคม ปี พ.ศ. 2529 ในระยะเริ่มแรกใช้ชื่อ "โครงการจัดตั้งข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค" จนกระทั่งปี พ.ศ. 2536 เปลี่ยนชื่อเป็น "ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค" มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในส่วนภูมิภาคได้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน และแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศซึ่งกันและกัน มีโครงการความร่วมมือที่เหมาะสม ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้อย่างรวดเร็ว คล่องตัว และประหยัดงบประมาณ มีสมาชิกจำนวน 20 สถาบัน คือ

1. ฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
3. ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
4. ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
5. สำนักทรัพยากรการเรียนรู้คุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
6. สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
7. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม
8. สำนักวิทยบริการ (สำนักหอสมุดและทรัพยากรการเรียนรู้) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
9. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
10. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
11. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
12. สำนักหอสมุดกำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
13. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
14. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร
15. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ

16. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
17. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้
18. หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร
19. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยนเรศวร พะเยา
20. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

4.2 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนกลาง (Thai Academic Library Network (Metropolitan) = ThaiLinnet (M)) จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2536 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน และแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งกันและกัน ประกอบด้วยห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพฯ ซึ่งศูนย์กลางอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีสมาชิกจำนวน 12 สถาบัน คือ

1. ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. สำนักบรรณสารสนเทศ การพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
4. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
5. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
6. สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
7. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
8. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
9. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรามคำแหง
10. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
11. สำนักห้องสมุดและบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
12. หอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

4.3 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดเครือข่ายสารสนเทศนครราชสีมา (Nakhon Ratchasima Information Network = NARINET)

ภาคีอุดมศึกษานครราชสีมา (กอ.นม.) หรือเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาเป็นโครงการต้นแบบเพื่อหาแนวทางในการใช้ทรัพยากรต่างๆ ด้านร่วมกัน ทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี

รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจที่เกื้อหนุนต่อความเจริญและความเข้มแข็งของชุมชนในระดับพื้นฐาน

ภาคอุดมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 7 สถาบัน คือ

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
4. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
5. วิทยาลัยนครราชสีมา
6. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา
7. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สถาบันอุดมศึกษาทั้ง 7 แห่งดังกล่าวเป็นแหล่งรวมความรู้และทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญของจังหวัดนครราชสีมา การจัดตั้งเครือข่ายสารสนเทศนครราชสีมา ช่วยให้มีใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันอย่างคุ้มค่า

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์ (2543) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดในสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยศึกษาจากแบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดของงานบริการยืมระหว่างห้องสมุด สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ระหว่างปี พ.ศ. 2534-2540 จำนวน 1,445 แผ่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ สิ่งพิมพ์ที่ขอยืมมากที่สุดคือ วิทยานิพนธ์ โดยส่วนใหญ่ต้องการสิ่งพิมพ์ภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศ และมีปีพิมพ์ในปีปัจจุบันมากที่สุด

จรรยาฤกษ์ นารี และมาธูร ศาสตราวาทิต (2548) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง วิเคราะห์การใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยได้ศึกษาจากแบบคำร้องขอยืมระหว่างห้องสมุดที่ผ่านการดำเนินการแล้วจำนวน 547 รายการ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด รองลงมาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอก อาจารย์ ข้าราชการ และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ตามลำดับ ส่วนใหญ่สังกัดคณะ

วิทยาศาสตร์ ในด้านประเภทสิ่งพิมพ์ที่ผู้ใช้บริการต้องการ พบว่า ผู้ใช้บริการต้องการบทความจากวารสารมากที่สุด โดยเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นภาษาต่างประเทศ และปีพิมพ์ที่ต้องการมากที่สุดอยู่ในช่วงปี 1997-2001

ศุภชัย อนุวัชพงศ์, ฉวีวรรณ วันสาสึบ และสุดาวดี ศรีสุดดา (2548) ได้ศึกษาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการของห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยศึกษาจากแบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการที่ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีงบประมาณ 2543-2547 จำนวน 913 รายการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่คือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ห้องสมุดที่ได้รับการติดต่อขอยืมมากที่สุด คือ ห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล เอกสารสิ่งพิมพ์ที่ติดต่อขอยืมมากที่สุดคือ บทความจากวารสาร ภาษาของเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ต้องการส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีการขอถ่ายสำเนา ส่วนวิธีการขอรับ ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เลือกให้ส่งทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษเป็นวิธีการที่ผู้ใช้เลือกในการส่งเอกสารสิ่งพิมพ์มากที่สุด และผู้ใช้บริการได้รับเอกสารสิ่งพิมพ์หลังจากยื่นคำขอใช้บริการระหว่าง 7-14 วัน มากที่สุด และผู้ใช้ส่วนใหญ่ได้รับเอกสารสิ่งพิมพ์ตามต้องการ

The Great Midwest Research Library Consortium/The GMRLC ได้มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดในปี ค.ศ. 1995 เป็นการศึกษาผู้ใช้จากห้องสมุดสมาชิกจำนวน 10 แห่งจาก 18 แห่งที่ร่วมเครือข่าย จำนวน 668 คน พบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตศึกษา ร้อยละ 51 รองลงมาเป็นอาจารย์ ร้อยละ 33 และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 10 โดยศึกษาคครอบคลุมเรื่องเวลา คุณค่าของเอกสาร ผู้ให้บริการขั้นตอนการดำเนินงาน การขนส่ง การเข้าถึงราคา การติดต่อสื่อสารและความพอใจ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญของคุณค่าเอกสารเป็นอันดับแรก ความพึงพอใจเป็นอันดับ 2 ผู้ให้บริการเป็นอันดับ 3 และความเร็วเป็นอันดับ 4

สภาพและปัญหาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

นายิกา เดิขุนทด (2540) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินสภาพและปัญหาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา รองลงมาได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจารย์ ข้าราชการ ตามลำดับ โดยผู้ใช้มีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการต่างกัน อาจารย์ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดเพื่อประกอบการทำงานในวิชาชีพ/การสอนมากที่สุด ข้าราชการใช้เพื่อทำการวิจัย/วิทยานิพนธ์มากที่สุด และนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้เพื่อการศึกษา/สัมมนามากที่สุด ในด้านปัญหาการใช้บริการพบว่า ผู้ใช้บริการได้รับเอกสารซ้ำไม่ทันการ ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการแพงเกินไปสำหรับนิสิต นักศึกษา เนื่องจากต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด

รุ่งนภา สาแสน (2545) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานบริการยืมระหว่างห้องสมุดของห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากบรรณารักษ์ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบบริการยืมระหว่างห้องสมุด จำนวน 81 คน ผลการวิจัย พบว่า ในด้านสภาพการดำเนินงานบริการยืมระหว่างห้องสมุดของห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐ ส่วนใหญ่จัดให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดอยู่ในฝ่ายบริการสารสนเทศมีบุคลากรที่ปฏิบัติงานตำแหน่งบรรณารักษ์แห่งละ 1 คน เจ้าหน้าที่ห้องสมุดแห่งละ 1 คน มีนโยบายและระเบียบการยืมสอดคล้องกับการปฏิบัติงานยืมระหว่างห้องสมุด สารสนเทศที่ผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นวารสารและวิทยานิพนธ์ โดยขอใช้บริการถ่ายสำเนา การคิดค่าบริการมีความเหมาะสม ระยะเวลาที่ในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดนับตั้งแต่แจ้งความจำนงจนได้รับสารสนเทศ 7-14 วัน และเลือกให้จัดส่งทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS) กลุ่มผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านปัญหาการดำเนินงานบริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านบุคลากรและหน้าที่รับผิดชอบ ด้านนโยบายและระเบียบการยืม ด้านเครื่องมือในการเข้าถึงข้อมูล ด้านการสื่อสาร ด้านผู้ใช้บริการ และมีปัญหาในระดับน้อยในด้านหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ปรเมษฐ์ ศิริเมฆ (2547) ได้ศึกษาปัญหาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 150 คน ที่ได้สุ่มแบบบังเอิญ และใช้แบบสอบถามชนิดเลือกตอบและแบบสอบถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นได้โดยเสรีในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ที่มีสถานภาพต่างกัน มีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการยืมระหว่าง

ห้องสมุดต่างกัน โดยที่อาจารย์ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดเพื่อประกอบการทำงานวิชาชีพหรือการสอน มากที่สุด ข้าราชการ และนักศึกษาใช้เพื่อการทำวิจัย วิทยานิพนธ์ ในด้านปัญหาการใช้บริการพบว่าผู้ใช้บริการประสบปัญหาในระดับปานกลางในด้านการได้รับเอกสารที่ต้องการล่าช้า ค่าใช้จ่ายในการยืมระหว่างห้องสมุดแพงเกินไป ห้องสมุดมีเครื่องมือเพียงพอที่จะใช้ตรวจสอบบทความที่ต้องการเพื่อไปขอยืมที่ห้องสมุดอื่นได้

Pat L., Weaver-Meyers, Stolt, Wilbur A. and Fong, Yem S. (1996). ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ในด้านระยะเวลา โดยศึกษาผู้ใช้บริการที่ห้องสมุดวิจัยเกรทเตอร์มิดเวสต์ พบว่ามีความพึงพอใจระดับสูง ผู้ใช้ยอมรับในด้านเวลาการได้รับเอกสารควรอยู่ภายใน 2 สัปดาห์ นับจากเขียนคำขอใช้บริการ โดยได้สรุปการวิจัยว่าความพึงพอใจของผู้ใช้มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยกับความเร็วในการได้รับเอกสาร โดยผู้ใช้ที่ได้รับเอกสารภายใน 8-12 วัน มีความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติว่าผู้ใช้ได้รับเอกสารมากกว่า 12 วัน และปัจจัยที่มีความสำคัญมากกว่าราคาเอกสาร ได้แก่ ความสะดวกในการส่งคำขอใช้บริการ โดยแนวโน้มในการบริการยืมระหว่างห้องสมุดคือ การเข้าถึงและส่งคำขอใช้บริการบนเครือข่ายเว็ลด์ไวด์เว็บ

คณะกรรมการอริโซนา (Arizona Board of Regent. Idols@bird. Library. Arizona. Edu, Jun 8, 1998) ได้มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการขนส่งเอกสารและบริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยสอบถาม 3 ประเด็นสำคัญ คือ คุณภาพของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับ ความรวดเร็วในการได้รับเอกสาร และประสบการณ์ที่มีต่อการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ร้อยละ 82 พบว่า ผลการสำรวจที่น่าสนใจคือ ร้อยละ 42 ไม่พอใจในด้านความรวดเร็ว ร้อยละ 37 ไม่พอใจต่อคุณภาพของเอกสารที่ได้รับ และมีผู้ใช้ถึง 1 ใน 3 ที่ไม่พอใจกับการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด และจากการสำรวจเบื้องต้น ได้มีการเก็บสถิติการใช้บริการสำเนาเอกสารในเรื่องระแวกเวลานับจากช่วงปี 1994/1995 ถึงปี 1997 พบว่าระยะเวลาการได้รับเอกสารในเวลา 6 วัน

จากผลการวิจัยข้างต้นพบว่า การวิจัยเกี่ยวกับการบริการยืมระหว่างห้องสมุดนั้น ผู้วิจัยส่วนใหญ่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุด เช่น งานวิจัยของจรูญลักษณ์ นารี และมาธูร ศาสตราวาทิต (2548) ส่วนงานวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้แก่ งานวิจัยของ มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์ (2543) และงานวิจัยของศุภชัย อนวัชพงศ์และคณะ(2548) ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านประเภทของเอกสารที่ผู้ใช้บริการต้องการนั้น มีผลการวิจัยที่แตกต่างกัน กล่าวคืองานวิจัยของจรูญ

ลักษณะ นารี และมาตรฐาน ศาสตร์วาทิต งานวิจัยของสุภชัย อนวัชพงศ์ และคณะ และงานวิจัยของ นายิกา เด็ดขุนทด พบว่า ผู้ใช้บริการต้องการเอกสารประเภทบทความจากวารสารมากที่สุด ส่วนงานวิจัยของ มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์ พบว่า ผู้ใช้บริการต้องการเอกสารประเภทวิทยานิพนธ์มากที่สุด หากแต่มีความ สอดคล้องกันในด้านของภาษาของเอกสาร ที่พบว่าผู้ใช้ต้องการเอกสารภาษาต่างประเทศมากที่สุด ใน ด้านการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด พบว่า ผู้ใช้บริการมีปัญหาในเรื่อง ค่าบริการยืมระหว่างห้องสมุด และ ระยะเวลาการได้รับเอกสารล่าช้า ดังเช่นงานวิจัยของ นายิกา เด็ดขุนทด งานวิจัยของ รุ่งนภา สาเสน และงานวิจัยของปรเมษฐ์ คิริเมฆ จะเห็นได้ว่าบริการยืมระหว่างห้องสมุด เป็นบริการที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง มีบทบาทในการสนับสนุนการเรียนการสอน และการวิจัยของ สถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่มีให้บริการใน ห้องสมุดมาตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการของตน

ดังนั้น คณะวิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เพื่อนำ ผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ครอบคลุมกับความต้องการของ ผู้ใช้บริการ และนำผลการวิจัยมาพัฒนา และปรับปรุงการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของศูนย์บรรณ สารและสื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ใช้บริการ ประเภทของเอกสารที่ขอใช้บริการ ภาษาของเอกสาร ความทันสมัยของเอกสาร วิธีการขอรับเอกสาร และกลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการ การดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ในงานวิจัยนี้ได้แก่ แบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 จำนวน 1,087 รายการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นสำหรับบันทึกข้อมูลเพื่อนับความถี่ และหาค่าร้อยละ ประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ใช้บริการ ได้แก่ กลุ่มผู้ให้บริการ สำนักวิชา สาขาวิชา

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ได้แก่ ประเภทของเอกสาร รูปแบบการขอใช้บริการ ภาษาของเอกสาร วิธีขอรับเอกสาร ปีพิมพ์เอกสาร ช่วงเดือนที่ขอใช้บริการ

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดที่ขอรับบริการ ได้แก่ ห้องสมุดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (ThaiLIS) ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET) ห้องสมุดเครือข่ายสารสนเทศนครราชสีมา (NARINET) ห้องสมุดเฉพาะและศูนย์บริการสารสนเทศ

3. การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลจากแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 จำนวน 1,087 รายการ ซึ่งห้องสมุดได้ดำเนินการตามคำขอเสร็จสิ้นแล้ว และนำข้อมูลมาลงรายการในแบบบันทึกข้อมูลที่ได้สร้างขึ้น เพื่อหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าทางสถิติ ดังนี้

4.1 หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ใช้ การใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด และห้องสมุดที่ขอรับบริการ

4.2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสภาพการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2550-2551 ได้นำเสนอเป็นตาราง และแผนภูมิประกอบความเรียง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
โดยในแต่ละตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามประเภทผู้บริการ

ประเภทผู้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
อาจารย์	647	59.52
นักศึกษาปริญญาโท	156	14.35
นักศึกษาปริญญาตรี	143	13.16
นักศึกษาปริญญาเอก	121	11.13
บุคลากร	20	1.84
รวม	1,087	100.00

จากตารางที่ 4.1 จากการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดจำนวน 1,087 รายการ พบว่ากลุ่มผู้ใช้ที่ให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดมากที่สุดได้แก่ กลุ่มอาจารย์ จำนวน 647 รายการ (ร้อยละ 59.52) รองลงมาได้แก่ กลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 156 รายการ (ร้อยละ 14.35) นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 143 รายการ (ร้อยละ 13.16) และกลุ่มนักศึกษาปริญญาเอก จำนวน 121 รายการ (ร้อยละ 11.13) ส่วนบุคลากรใช้น้อยที่สุด จำนวน 20 รายการ (ร้อยละ 1.84) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละ ของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามสำนักวิชา

สำนักวิชา	ป.ตรี	บัณฑิตศึกษา		อาจารย์	บุคลากร	รวม
		ป.โท	ป.เอก			
วิศวกรรมศาสตร์	55 (5.06)	34 (3.13)	16 (1.47)	321 (29.53)	-	426 (39.19)
เทคโนโลยีสังคม	82 (7.54)	41(3.77)	26 (2.39)	92 (8.46)	-	241 (22.17)
วิทยาศาสตร์	-	32 (2.94)	62 (5.70)	97 (8.92)	-	191 (17.57)
เทคโนโลยีการเกษตร	6 (0.55)	49 (4.51)	17 (1.56)	114 (10.49)	-	186 (17.11)
แพทยศาสตร์	-	-	-	23 (2.12)	-	23 (2.12)
ไม่สังกัดภายใต้สำนักวิชา	-	-	-	-	20 (1.84)	20 (1.84)
รวม	143 (13.16)	156 (14.35)	121 (11.13)	647 (59.52)	20 (1.84)	1,087 (100)

จากตารางที่ 4.2 เมื่อจำแนกผู้ใช้บริการตามสำนักวิชาที่สังกัด พบว่า สำนักวิชาที่มีการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดมากที่สุด คือ สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 426 รายการ (ร้อยละ 39.19) รองลงมาได้แก่ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม จำนวน 241 รายการ (ร้อยละ 22.17) และสำนักวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 191 รายการ (ร้อยละ 17.57) ตามลำดับ

นักศึกษาสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคมใช้บริการมากที่สุด จำนวน 82 รายการ (ร้อยละ 7.54) รองลงมา คือ สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 55 รายการ (ร้อยละ 5.06) และ สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 6 รายการ (ร้อยละ 0.55) ตามลำดับ

กลุ่มผู้ใช้ประเภทบัณฑิตศึกษา ทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ที่มีการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดรวมกันเป็นจำนวน 277 รายการ (ร้อยละ 25.48) พบว่า บัณฑิตศึกษา (ระดับปริญญาโท และเอก) สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ใช้บริการมากที่สุดจำนวน 94 รายการ (ร้อยละ 8.64) รองลงมา คือ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม จำนวน 67 รายการ (ร้อยละ 6.16) และสำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 66 รายการ (ร้อยละ 6.07) ตามลำดับ

กลุ่มผู้ใช้ประเภทอาจารย์ เมื่อจำแนกตามสำนักวิชาพบว่า สำนักวิชาที่ใช้บริการมากที่สุดได้แก่ สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 321 รายการ (ร้อยละ 29.53) รองลงมาได้แก่ สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 114 รายการ (ร้อยละ 10.49) และสำนักวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 97 รายการ (ร้อยละ 8.92) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละ ของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์

สาขาวิชา	ป.ตรี	ป.โท	ป.เอก	อาจารย์	รวม
วิศวกรรมการจัดการพลังงาน	-	1 (0.09)	-	-	1(0.09)
วิศวกรรมเกษตร	-	-	-	11 (1.01)	11 (1.01)
วิศวกรรมขนส่ง	-	-	-	47 (4.32)	47 (4.32)
วิศวกรรมคอมพิวเตอร์	6 (0.55)	-	-	-	6 (0.55)
วิศวกรรมเคมี	-	-	10 (0.92)	26 (2.39)	36 (3.31)
วิศวกรรมเครื่องกล	-	8 (0.74)	-	28 (2.58)	36 (3.31)
วิศวกรรมเซรามิก	-	-	-	36 (3.31)	36 (3.31)
วิศวกรรมโยธา	-	5 (0.46)	2 (0.18)	32 (2.94)	39 (3.59)
วิศวกรรมพอลิเมอร์	-	4 (0.37)	-	49 (4.51)	53 (4.48)
วิศวกรรมไฟฟ้า	-	6 (0.55)	-	24 (2.21)	30 (2.76)
วิศวกรรมยานยนต์	-	-	-	3 (0.28)	3 (0.28)
วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม	-	8 (0.74)	4 (0.37)	13 (1.20)	25 (2.30)
วิศวกรรมอุตสาหกรรม	49 (4.51)	-	-	32 (2.94)	81 (7.45)
วิศวกรรมโลหการ	-	-	-	4 (0.37)	4 (0.37)
วิศวกรรมโทรคมนาคม	-	2 (0.18)	-	11 (1.01)	13 (1.20)
เทคโนโลยีธรณี	-	-	-	5 (0.46)	5 (0.46)
รวม	55(5.06)	34 (3.13)	16 (1.47)	321 (29.53)	426 (39.19)

จากตาราง ที่ 4.3 เมื่อจำแนกผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ พบว่า สาขาวิชาที่ใช้บริการมากที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม จำนวน 81 รายการ (ร้อยละ 7.45) รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาวิศวกรรมพอลิเมอร์ จำนวน 53 รายการ (ร้อยละ 4.48) และ สาขาวิชา วิศวกรรมขนส่ง จำนวน 47 รายการ (ร้อยละ 4.32) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละ ของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

สาขาวิชา	ป.ตรี	ป.โท	ป.เอก	อาจารย์	รวม
เทคโนโลยีการจัดการ	-	15 (1.38)	-	61 (5.61)	76 (6.99)
เทคโนโลยีสารสนเทศ	82 (7.54)	-	-	13 (1.20)	95 (8.74)
ภาษาอังกฤษ	-	26 (2.39)	26 (2.39)	18 (1.66)	70 (6.44)
รวม	82 (7.54)	41 (3.77)	26 (2.39)	92 (8.46)	241 (22.17)

จากตารางที่ 4.4 เมื่อจำแนกผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม พบว่า สาขาวิชาที่ใช้บริการมากที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 95 รายการ (ร้อยละ 8.74) รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ จำนวน 76 รายการ (ร้อยละ 6.99) และ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 70 รายการ (ร้อยละ 6.44) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละ ของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด สำนักวิชาวิทยาศาสตร์

สาขาวิชา	ป.ตรี	ป.โท	ป.เอก	อาจารย์	รวม
การรับรู้จากระยะไกล	-	-	2 (0.18)	-	2 (0.18)
คณิตศาสตร์	-	1 (0.09)	-	13 (1.20)	14 (1.29)
เคมี	-	5 (0.46)	22 (2.02)	12 (1.10)	39 (3.59)
จุลชีววิทยา	-	-	-	2 (0.18)	2 (0.18)
ชีวเคมี	-	-	-	4 (0.37)	4 (0.37)
ชีววิทยา	-	5 (0.46)	20 (1.84)	35 (3.22)	60 (5.52)
ชีววิทยาสิ่งแวดล้อม	-	-	8 (0.74)	-	8 (0.74)
เทคโนโลยีเลเซอร์และโฟตอนิกส์	-	9 (0.83)	2 (0.18)	28 (2.58)	39 (3.59)
ฟิสิกส์	-	12 (1.10)	5 (0.46)	3 (0.28)	20 (1.84)
ภูมิสารสนเทศ	-	-	3 (0.83)	-	3 (0.83)
รวม	-	32(2.94)	62(5.70)	97 (8.92)	191(17.57)

จากตารางที่ 4.5 เมื่อจำแนกผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของสำนักวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า สาขาวิชาที่ใช้บริการมากที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาชีววิทยา จำนวน 60 รายการ (ร้อยละ 5.52) รองลงมา ได้แก่ สาขาวิชาเคมี และสาขาวิชาเทคโนโลยีเลเซอร์และโฟตอนิกส์ มีจำนวนการใช้บริการเท่ากันคือ จำนวน 39 รายการ (ร้อยละ 3.59) และสาขาวิชาฟิสิกส์ จำนวน 20 รายการ (ร้อยละ 1.84) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 จำนวน ร้อยละ ของผู้ใช้บริการเยี่ยมชมระหว่างห้องสมุด สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

สาขาวิชา	ป.ตรี	ป.โท	ป.เอก	อาจารย์	รวม
เทคโนโลยีการผลิตพืช	-	35 (3.22)	14 (1.29)	38 (3.50)	87 (8.00)
เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	6 (0.55)	5 (0.46)	-	-	11 (1.01)
เทคโนโลยีชีวภาพ	-	-	1 (0.09)	7 (0.64)	8 (0.74)
เทคโนโลยีอาหาร	-	9 (0.83)	2 (0.18)	69 (6.35)	80 (7.36)
รวม	6 (0.55)	49 (4.51)	17 (1.56)	114 (10.49)	186 (17.11)

จากตารางที่ 4.6 เมื่อจำแนกผู้ใช้บริการเยี่ยมชมระหว่างห้องสมุดของสำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร พบว่า สาขาวิชาที่ใช้บริการมากที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช จำนวน 87 รายการ (ร้อยละ 8.00) รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร จำนวน 80 รายการ (ร้อยละ 7.36) และสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ จำนวน 11 รายการ (ร้อยละ 1.01) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 จำนวน ร้อยละ ของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด สำนักวิชาแพทยศาสตร์

สาขาวิชา	ป.ตรี	ป.โท	ป.เอก	อาจารย์	รวม
แพทยศาสตร์	-	-	-	-	-
อนามัยสิ่งแวดล้อม	-	-	-	-	-
อาชีวอนามัยและความปลอดภัย	-	-	-	23 (2.12)	23 (2.12)
รวม	-	-	-	23 (2.12)	23 (2.12)

จากตารางที่ 4.7 เมื่อจำแนกผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของสำนักวิชาแพทยศาสตร์ พบว่ามีเพียงสาขาวิชาเดียวที่มีการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ได้แก่ สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย จำนวน 23 รายการ (ร้อยละ 2.12)

ตารางที่ 4.8 จำนวน ร้อยละ ของบุคลากรที่ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน)	6	0.55
ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา	5	0.46
สถานกีฬาและสุขภาพ	6	0.55
สถาบันวิจัยและพัฒนา	3	0.28
รวม	20	1.84

จากตารางที่ 4.8 พบว่า กลุ่มบุคลากรที่ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด มีเพียง 4 หน่วยงาน โดยบุคลากรสังกัดสถานกีฬาและสุขภาพ และสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) มีการใช้บริการมากที่สุด เป็นจำนวนเท่ากัน คือ หน่วยงานละ 6 รายการ (ร้อยละ 0.55) รองลงมาได้แก่ บุคลากรของศูนย์บรรณสารฯ จำนวน 5 รายการ (ร้อยละ 0.46) และบุคลากรของสถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน 3 รายการ (ร้อยละ 0.28) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามเดือนที่ขอใช้บริการ

เดือน	จำนวน	ร้อยละ
มกราคม	154	14.17
กุมภาพันธ์	12	1.10
มีนาคม	38	3.50
เมษายน	21	1.93
พฤษภาคม	52	4.80
มิถุนายน	42	3.68
กรกฎาคม	126	11.60
สิงหาคม	114	10.50
กันยายน	148	13.62
ตุลาคม	137	12.60
พฤศจิกายน	141	12.97
ธันวาคม	102	9.40
รวม	1,087	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า เดือนที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด มากที่สุดได้แก่ เดือนมกราคม จำนวน 154 รายการ (ร้อยละ 14.17) รองลงมาได้แก่ เดือนกันยายน จำนวน 148 รายการ (ร้อยละ 13.62) และเดือนพฤศจิกายน จำนวน 141 รายการ (ร้อยละ 12.97)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบคำขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เกี่ยวกับสภาพการให้บริการ ได้แก่ ประเภทของทรัพยากรที่ขอใช้บริการ รูปแบบการขอใช้บริการ ภาษาของทรัพยากร วิธีการขอรับทรัพยากร ความทันสมัยของทรัพยากร และผลการดำเนินงานยืมระหว่างห้องสมุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.10 จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามประเภทของทรัพยากร

ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน	ร้อยละ
บทความวารสาร	649	59.70
หนังสือทั่วไป	310	28.51
วิทยานิพนธ์	109	10.02
รายงานการวิจัย	17	1.58
สื่ออิเล็กทรอนิกส์	2	0.19
รวม	1,087	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ใช้ส่วนมากขอใช้บริการยืมทรัพยากรระหว่างห้องสมุดประเภทบทความวารสารมากที่สุด จำนวน 649 รายการ (ร้อยละ 59.70) รองลงมาได้แก่ทรัพยากรประเภทหนังสือทั่วไป จำนวน 310 รายการ (ร้อยละ 28.51) และทรัพยากรประเภทวิทยานิพนธ์ จำนวน 109 รายการ (ร้อยละ 10.02) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 รายชื่อวารสาร ที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป

ลำดับการใช้	ชื่อวารสาร	จำนวน (ครั้ง)	สถานภาพการ บอกรับ
1	SEED SCIENCE AND TECHNOLOGY	64	ยกเลิกบอกรับ
2	TRANSPORTATION SCIENCE	47	NO
3	JOURNAL OF APPLIED POLYMER SCIENCE	19	NO
4	THE MODERN LANGUAGE JOURNAL	10	YES
5	PRODUCTION AND INVENTOR MANAGEMENT JOURNAL	9	YES
6	APPLIED OPTICS	8	YES
6	JOURNAL OF AMERICAN OIL CHEMISTRY'S SOCIETY	8	NO
7	CROP SCIENCE	7	ยกเลิกบอกรับ
7	DRYING TECHNOLOGY	7	ยกเลิกบอกรับ
8	APPLIED AND ENVIRONMENTAL MICROBIOLOGY	6	YES
8	APPLIED BIOCHEMISTRY AND BIOTECHNOLOGY	6	ยกเลิกบอกรับ
8	ELT JOURNAL	6	YES
8	ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES	6	YES
8	HARVARD BUSINESS REVIEWS	6	NO
8	JOURNAL OF ANIMAL SCIENCE	6	YES
8	SYSTEMS	6	NO
8	WORK STUDY	6	ยกเลิกบอกรับ
9	AICHe JOURNAL	5	YES
9	JOURNAL OF FLUID ENGINEERING	5	YES
9	JOURNAL OF OPERATIONAL RESEARCH	5	NO

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นรายชื่อวารสารที่มีจำนวนครั้งและความถี่ของการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยเรียงลำดับจากจำนวนครั้งในการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดที่มีการใช้ตั้งแต่ 5 ครั้ง ขึ้นไป

ตารางที่ 4.12 จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามรูปแบบการขอใช้บริการ

รูปแบบการขอใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
ทำสำเนา	951	87.50
ยืมฉบับจริง	113	10.40
ไฟล์อิเล็กทรอนิกส์	23	2.10
รวม	1,087	100.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่า รูปแบบของทรัพยากรที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดมากที่สุดคือการขอทำสำเนา จำนวน 951 รายการ (ร้อยละ 87.50) รองลงมาคือ การขอยืมฉบับจริง จำนวน 113 รายการ (ร้อยละ 10.40) และขอเป็นไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 23 รายการ (ร้อยละ 2.10) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามภาษาของทรัพยากร

ภาษาของทรัพยากร	จำนวน	ร้อยละ
ภาษาอังกฤษ	827	76.10
ภาษาไทย	260	23.90
รวม	1,087	100.00

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ภาษาของทรัพยากรที่ผู้ให้บริการขอยืมระหว่างห้องสมุดได้แก่ ภาษาอังกฤษ จำนวน 827 รายการ (ร้อยละ 76.10) และภาษาไทย จำนวน 260 รายการ (ร้อยละ 23.90)

ตารางที่ 4.14 จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามวิธีการจัดส่งทรัพยากร

วิธีการให้จัดส่ง	จำนวน	ร้อยละ
ไปรษณีย์ธรรมดา	910	83.72
ดำเนินการและรับด้วยตัวเอง ณ แหล่งที่ให้บริการ	113	10.40
ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS)	41	3.78
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail / การถ่ายโอนข้อมูล)	23	2.10
รวม	1,087	100.00

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เลือกใช้วิธีการขอรับทรัพยากรสารสนเทศแบบไปรษณีย์ธรรมดามากที่สุด จำนวน 910 รายการ (ร้อยละ 83.72) รองลงมานั้นผู้ใช้เลือกวิธีการที่จะไปดำเนินการใช้บริการยังห้องสมุดที่ให้บริการด้วยตัวเอง จำนวน 113 รายการ (ร้อยละ 10.40) จัดส่งแบบไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS) จำนวน 41 รายการ (ร้อยละ 3.78) และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 23 รายการ (ร้อยละ 2.10) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามปีพิมพ์ของทรัพยากร

ปีพิมพ์ของทรัพยากร (ค.ศ.)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปี 1960	7	0.65
1961-1965	9	0.83
1966-1970	12	1.11
1971-1975	28	2.58
1976-1980	31	2.86
1981-1985	74	6.81
1986-1990	129	11.87
1991-1995	200	18.40
1996-2000	234	21.80
2001-2005	271	24.93
2006-2007	92	8.47
รวม	1,087	100.00

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ความทันสมัยหรือปีพิมพ์ของทรัพยากรที่ขอใช้บริการพบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่มีความต้องการทรัพยากรที่มีความทันสมัยในช่วง 15 ปีย้อนหลัง โดยผู้วิจัยได้แบ่งช่วงความทันสมัยของทรัพยากรออกเป็นช่วงละ 5 ปี พบว่า ช่วงปีพิมพ์ของทรัพยากรที่มีการขอใช้บริการมากที่สุด ได้แก่ช่วงปีพิมพ์ ค.ศ. 2001-2005 จำนวน 271 รายการ (ร้อยละ 24.93) รองลงมาได้แก่ช่วงปีพิมพ์ ค.ศ. 1996-2000 จำนวน 234 รายการ (ร้อยละ 21.80) และช่วงปีพิมพ์ ค.ศ. 1991-1995 จำนวน 200 รายการ (ร้อยละ 18.40) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 จำนวน ร้อยละ การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามผลการดำเนินการ

ผลการขอยืม	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับทรัพยากร ตามคำขอใช้บริการ	943	86.75
ยกเลิกคำขอใช้บริการ	144	13.25
รวม	1,087	100.00

จากตารางที่ 4.16 พบว่า จำนวนการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดที่ได้ดำเนินการครบถ้วนตามขั้นตอนและได้รับทรัพยากรสารสนเทศตามคำขอใช้มีจำนวนทั้งสิ้น 943 รายการ (ร้อยละ 86.75) และมีการยกเลิกคำขอระหว่างการดำเนินการ จำนวน 144 รายการ (ร้อยละ 13.25)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มห้องสมุดที่ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามประเภทของห้องสมุดและกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.17 กลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามประเภทของห้องสมุด

ประเภทห้องสมุด	จำนวน	ร้อยละ
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	894	82.25
ห้องสมุดเฉพาะศูนย์บริการสารสนเทศ	177	16.28
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน	16	1.47
รวม	1,087	100.00

จากตารางที่ 4.17 การจำแนกตามประเภทของกลุ่มห้องสมุดที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดมากที่สุด ได้แก่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมากที่สุด จำนวน 894 รายการ (ร้อยละ 82.25) รองลงมาได้แก่ ศูนย์บริการสารสนเทศและห้องสมุดเฉพาะ จำนวน 177 รายการ (ร้อยละ 16.28) และห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน จำนวน 16 รายการ (ร้อยละ 1.47) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 กลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จำแนกตามเครือข่ายความร่วมมือ

ประเภทห้องสมุด	จำนวน	ร้อยละ
เครือข่าย PULINET	474	43.60
เครือข่าย ThaiLinet (M)	331	30.45
ห้องสมุดเฉพาะ/ศูนย์บริการสารสนเทศ/เอกชน	193	17.76
เครือข่าย NARINET	89	8.19
รวม	1,087	100.00

จากตารางที่ 4.18 เพื่อจำแนกกลุ่มห้องสมุดที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดตามกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด พบว่า เครือข่ายที่ขอใช้บริการมากที่สุดได้แก่ เครือข่ายความร่วมมือข่ายงานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนภูมิภาค (PULINET) จำนวน 474 รายการ (ร้อยละ 43.60) รองลงมาได้แก่ เครือข่ายความร่วมมือห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนกลาง (ThaiLinet (M)) จำนวน 331 รายการ (ร้อยละ 30.45) ห้องสมุดอื่นๆ (ห้องสมุดเฉพาะ/ศูนย์บริการสารสนเทศ/ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน) ซึ่งห้องสมุดกลุ่มนี้ไม่ได้อยู่ในเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด อีก จำนวน 193 รายการ (ร้อยละ 17.76) และเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดนครราชสีมา (NARINET) จำนวน 89 รายการ (ร้อยละ 8.19) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 รายชื่อห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET) ที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

ลำดับการใช้	ชื่อห้องสมุด	จำนวน	ร้อยละ
1	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	174	36.71
2	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	96	20.25
3	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	53	11.18
4	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์	32	6.75
5	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	29	6.12
6	มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์	27	5.70
7	มหาวิทยาลัยนเรศวร	19	4.01
8	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	18	3.80
9	มหาวิทยาลัยบูรพา	11	2.32
10	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	7	1.48
11	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	4	0.84
12	มหาวิทยาลัยทักษิณ	2	0.42
13	มหาวิทยาลัยนเรศวร วิทยาเขตพะเยา	1	0.21
13	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	1	0.21
	รวม	474	100.00

จากตารางที่ 4.19 แสดงรายชื่อห้องสมุด ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET) ที่ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยเรียงตามลำดับความถี่ที่มีการขอใช้บริการนั้น ซึ่งจะพบว่า ห้องสมุดในเครือข่ายฯ ที่ขอใช้บริการมากที่สุดได้แก่ กลุ่มห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 174 รายการ (ร้อยละ 36.71) รองลงมาได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 96 รายการ (ร้อยละ 20.25) และห้องสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำนวน 53 รายการ (ร้อยละ 11.18) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 รายชื่อห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนกลาง (ThaiLinet (M)) ที่ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

ลำดับการใช้	ชื่อห้องสมุด	จำนวน	ร้อยละ
1	มหาวิทยาลัยมหิดล	108	33.63
2	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	68	20.54
3	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	41	12.39
4	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	29	8.76
4	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	29	8.76
5	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	26	7.85
6	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	11	3.32
7	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	8	2.42
8	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	4	1.21
8	มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต	4	1.21
9	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	2	0.60
10	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	1	0.30
	รวม	331	100.00

จากตารางที่ 4.20 แสดงรายชื่อของห้องสมุดในเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนกลาง (ThaiLinet (M)) ที่ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยเรียงตามลำดับความถี่ที่มีการขอใช้บริการนั้น ซึ่งจะพบว่า ห้องสมุดในเครือข่ายฯ ที่ขอใช้บริการมากที่สุดได้แก่ กลุ่มห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 108 รายการ (ร้อยละ 33.63) รองลงมาได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 68 รายการ (ร้อยละ 20.54) และห้องสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 41 รายการ (ร้อยละ 12.39) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 รายชื่อห้องสมุดเครือข่ายสารสนเทศนครราชสีมา (NARINET) ที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

ลำดับการใช้	ชื่อห้องสมุด	จำนวน	ร้อยละ
1	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	58	65.17
2	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	25	28.09
3	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	6	6.74
	รวม	89	100.00

จากตารางที่ 4.21 แสดงรายชื่อของห้องสมุดเครือข่ายสารสนเทศนครราชสีมา (NARINET) ที่ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ซึ่งมีเพียง 3 สถาบันเท่านั้น โดยเรียงตามลำดับความถี่ที่มีการขอใช้บริการ ได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน และมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 รายชื่อห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

ลำดับการใช้	ชื่อห้องสมุด	จำนวน	ร้อยละ
1	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	7	43.75
2	มหาวิทยาลัยชินวัตร	3	18.75
3	มหาวิทยาลัยรังสิต	2	12.50
3	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	2	12.50
4	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	1	6.25
4	มหาวิทยาลัยรังสิต	1	6.25
	รวม	16	100

จากตารางที่ 4.22 แสดงรายชื่อของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยเรียงตามลำดับความถี่ที่มีการขอใช้บริการนั้น จะพบว่า ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยเอกชนที่ขอใช้บริการมากที่สุดได้แก่ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร จำนวน 7 รายการ (ร้อยละ 43.75) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยชินวัตร จำนวน 3 รายการ (ร้อยละ 18.75) และห้องสมุดมหาวิทยาลัยรังสิต และห้องสมุดมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต สถาบันละ 2 รายการ (ร้อยละ 12.50) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยกรุงเทพ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยรังสิต สถาบันละ 1 รายการ (ร้อยละ 6.25) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 รายชื่อห้องสมุดเฉพาะ และศูนย์บริการสารสนเทศ ที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

ลำดับการใช้	ชื่อห้องสมุด	จำนวน	ร้อยละ
1	ศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี (TIAC)	92	51.98
2	สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT)	73	41.25
3	กรมวิทยาศาสตร์บริการ	3	1.70
4	กรมปศุสัตว์	2	1.13
4	กรมป่าไม้	2	1.13
4	กรมอุทยานแห่งชาติ	2	1.13
5	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	1	0.56
5	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เขต 3	1	0.56
5	โรงพยาบาลศิริราช	1	0.56
	รวม	177	100

จากตารางที่ 4.23 แสดงรายชื่อของห้องสมุดเฉพาะและศูนย์บริการสารสนเทศ ที่ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด โดยเรียงตามลำดับความถี่ที่มีการขอใช้บริการนั้น จะพบว่า ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดศูนย์บริการสารสนเทศทางเทคโนโลยี มากที่สุด จำนวน 92 รายการ (ร้อยละ 51.98) รองลงมาได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย จำนวน 73 รายการ (ร้อยละ 41.25) และกรมวิทยาศาสตร์บริการ จำนวน 3 รายการ (ร้อยละ 1.70) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ใช้บริการ ประเภทของทรัพยากรที่ขอใช้บริการ ภาษาของทรัพยากร ความทันสมัยของทรัพยากร วิธีการขอรับทรัพยากร และกลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ระหว่างปี พ.ศ. 2550-2551 จำนวน 1,087 รายการ โดยเป็นการขอใช้บริการในปี พ.ศ. 2550 จำนวน 481 รายการ และ ปี พ.ศ. 2551 จำนวน 606 รายการ ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบตารางบันทึกข้อมูลการยืมระหว่างห้องสมุด โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel เพื่อหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ (1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด (2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด และ (3) ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการ

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

1.1 ประเภทผู้ให้บริการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของศูนย์บรรณสารและสื่อศึกษามากที่สุดได้แก่ กลุ่มอาจารย์จำนวน 647 รายการ (ร้อยละ 59.52) รองลงมาได้แก่ กลุ่มนักศึกษาบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาโท จำนวน 156 รายการ (ร้อยละ 13.16) กลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 147 รายการ (ร้อยละ 13.52) และระดับปริญญาเอก จำนวน 121 รายการ (ร้อยละ 11.13) ตามลำดับ

1.2 สำนักวิชาและสาขาวิชาที่ผู้ให้บริการสังกัด พบว่า สำนักวิชาที่มีการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดมากที่สุดได้แก่ สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 426 รายการ (ร้อยละ 39.19) รองลงมาได้แก่ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม จำนวน 241 รายการ (ร้อยละ 22.17) และ สำนักวิชา

วิทยาศาสตร์ จำนวน 191 รายการ (ร้อยละ 17.57) ตามลำดับ หากแต่เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชา พบว่า สาขาวิชาที่มีการใช้บริการมากที่สุดได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 95 รายการ (ร้อยละ 8.74) รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตพืช จำนวน 87 รายการ (ร้อยละ 8.00) และ สาขาวิชาเทคโนโลยีอาหาร จำนวน 80 รายการ (ร้อยละ 7.36) ตามลำดับ

1.3 เดือนที่ขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด พบว่า เดือนที่มีการใช้บริการมากที่สุดได้แก่ เดือนมกราคม จำนวน 154 รายการ (ร้อยละ 14.17) รองลงมาได้แก่ เดือนกันยายน จำนวน 148 รายการ (ร้อยละ 13.61) และเดือนพฤศจิกายน จำนวน 141 รายการ (ร้อยละ 12.97) ตามลำดับ

2) ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

2.1 ประเภทของทรัพยากรที่ขอใช้บริการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ทรัพยากรประเภทบทความวารสาร มีการขอใช้บริการมากที่สุด จำนวน 649 รายการ (ร้อยละ 59.70) รองลงมาได้แก่หนังสือทั่วไป จำนวน 310 รายการ (ร้อยละ 28.51) และวิทยานิพนธ์ จำนวน 109 รายการ (ร้อยละ 10.02) ตามลำดับ

2.2 รายชื่อวารสารที่มีการขอใช้บริการตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป พบว่า มีจำนวน 20 รายชื่อ โดยวารสารที่มีการใช้บริการมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ Seed Science & Technology จำนวน 64 ครั้ง Transportation Science จำนวน 47 ครั้ง และ Journal of Applied Polymer Science จำนวน 19 ครั้ง ตามลำดับ

2.3 รูปแบบการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด พบว่า ผู้ใช้บริการขอทำสำเนามากที่สุด จำนวน 951 รายการ (ร้อยละ 87.50) รองลงมาได้แก่การยืมฉบับจริง จำนวน 113 รายการ (ร้อยละ 10.40) และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 23 รายการ (ร้อยละ 2.10) ตามลำดับ

2.4 ในด้านภาษาของทรัพยากร พบว่า ผู้ใช้บริการต้องการทรัพยากรภาษาอังกฤษมากที่สุด จำนวน 827 รายการ (ร้อยละ 76.10) และภาษาไทย จำนวน 260 รายการ (ร้อยละ 23.90)

2.5 วิธีการขอรับทรัพยากร พบว่า ผู้ใช้บริการเลือกวิธีการขอรับทางไปรษณีย์ธรรมดามากที่สุด จำนวน 910 รายการ (ร้อยละ 83.72) รองลงมาเป็น การไปดำเนินการขอรับด้วยตนเอง จำนวน 113 รายการ (ร้อยละ 10.40) และ ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS) จำนวน 41 รายการ (ร้อยละ 3.78) ตามลำดับ

2.6 ด้านความทันสมัยของทรัพยากร พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความต้องการทรัพยากรในช่วง 15 ปีย้อนหลัง โดยปีพิมพ์ของทรัพยากรส่วนใหญ่อยู่ระหว่างปี 1991-2005

2.7 ผลการดำเนินการยืมระหว่างห้องสมุด พบว่า ส่วนใหญ่ประสบผลสำเร็จและผู้ใช้บริการได้รับทรัพยากรตามคำขอใช้บริการ จำนวน 943 รายการ (ร้อยละ 86.75) และมีการยกเลิกคำขอใช้บริการ จำนวน 144 (ร้อยละ 13.25) ตามลำดับ

3) ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการ

3.1 ประเภทของกลุ่มห้องสมุดที่ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 894 รายการ (ร้อยละ 82.25)

3.2 เมื่อพิจารณาจำแนกตามเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด พบว่า ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการจากห้องสมุดในหน่วยงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET) มากที่สุด จำนวน 474 รายการ (ร้อยละ 43.60) รองลงมาได้แก่เครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนกลาง (ThaiLinet (M)) จำนวน 331 รายการ (ร้อยละ 30.45) ส่วนเครือข่ายสารสนเทศนครราชสีมา (NARINET) มีการใช้น้อยที่สุด จำนวน 89 รายการ (ร้อยละ 8.19)

3.3 ห้องสมุดในหน่วยงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค(PULINET) ที่ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการมากที่สุด คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น รองลงมาคือมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ส่วนห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนกลางนั้น พบว่า ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้องสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ สำหรับห้องสมุดเครือข่ายสารสนเทศนครราชสีมา (NARINET) พบว่า ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการจากห้องสมุดสถาบันราชภัฏนครราชสีมามากที่สุด รองลงมาคือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และห้องสมุดมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ตามลำดับ

อภิปรายผล

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดออกเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มอาจารย์ กลุ่มนักศึกษาปริญญาตรี กลุ่มนักศึกษาปริญญาโท กลุ่มนักศึกษาปริญญาเอก และกลุ่มบุคลากรซึ่งข้อมูลจากรายงานประจำปี 2551 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีอาจารย์จำนวน 295 คน นักศึกษาปริญญาตรี 2,959 คน นักศึกษาปริญญาโท 284 คน และนักศึกษาปริญญาเอก จำนวน 75 คนจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 พบว่า กลุ่มผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดมากที่สุด ได้แก่กลุ่มอาจารย์ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับคณาจารย์เป็นค่าบริการสารสนเทศ สำหรับการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่มีให้บริการภายในห้องสมุด เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ค้นคว้า และวิจัย โดยจัดสรรวงเงินจำนวน 70,000.00 บาท ต่อปี โดยเฉลี่ยคนละ 2,500 บาท ต่อคน จึงทำให้อาจารย์ใช้บริการมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเมษฐ์ กิริเมฆ (2547) ที่ศึกษาปัญหาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า อาจารย์ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดเพื่อใช้ประกอบการทำงานวิชาชีพหรือการสอนมากที่สุด

ส่วนกลุ่มผู้ใช้ประเภทนักศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีการใช้บริการมากเป็นลำดับรองลงมา โดยมีปริมาณการใช้บริการจำนวน 277 รายการ (ร้อยละ 25.48) และนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 143 รายการ (ร้อยละ 13.16) ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ต้องค้นคว้าเอกสารเพื่อประกอบกับการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งเอกสารบางส่วนไม่มีให้บริการในห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทความหรือบทความวิจัยในวารสาร ซึ่งศูนย์บรรณสารฯ ไม่สามารถบอกรับวารสารทุกชื่อเรื่องที่ใช้บริการต้องการได้ ดังนั้นนักศึกษาในระดับนี้จึงจำเป็นต้องใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดเพื่อให้ได้เอกสารที่ต้องการจากห้องสมุดอื่น ส่วนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีปริมาณการใช้บริการน้อยกว่า อาจสืบเนื่องจากการเรียนในระดับนี้การค้นคว้ายังไม่เจาะลึกในรายละเอียด คงเป็นเพียงการค้นคว้าเพื่อทำรายงานหรือประกอบการเรียนเท่านั้น อีกทั้งทรัพยากรในห้องสมุดมีการจัดหาเข้ามาไว้ค่อนข้างมากสำหรับนักศึกษาระดับนี้ จึงทำให้มีปริมาณการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดที่น้อยกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์ (2544) ที่ศึกษาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดในสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตศึกษา เช่นเดียวกับจรูญลักษณ์ นารี และมาธูร ศาสตร์วาทิต (2548) ที่ได้ศึกษาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด และผลการวิจัยของ ศุภชัย อนุวัชพงศ์, ฉวีวรรณ วันสาสืบ และสุดา

วดี ศรีสุตตา (2548) ที่ศึกษาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการของห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่คือ ระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ผลการวิจัยของ นาฬิกา เด็ดขุนทด (2540) ที่ศึกษาเรื่องการประเมินสภาพและปัญหาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา รวมทั้งสอดคล้องกับ The Great Midwest Research Library Consortium/The GMRLC ได้มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดในปี ค.ศ. 1995 เป็นการศึกษาผู้ใช้จากห้องสมุดสมาชิก จำนวน 10 แห่งจาก 18 แห่งที่ร่วมเครือข่าย จำนวน 668 คน พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตศึกษา ในขณะที่ผลงานวิจัยของ ประเมษฐ์ คีรีเมฆ (2547) ที่ศึกษาปัญหาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า อาจารย์ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดมากที่สุด

ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น หากพิจารณาตามอัตราส่วนการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดจะพบว่า กลุ่มอาจารย์มีอัตราส่วนการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดคิดเป็นร้อยละ 45.60 กล่าวคือ อาจารย์ 100 คน จะใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดเฉลี่ย 45.60 คน นักศึกษาปริญญาตรีมีอัตราส่วนการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 4.97 กล่าวคือ นักศึกษา 100 คน จะมีการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดเฉลี่ย 4.97 คน นักศึกษาปริญญาโทมีอัตราส่วนการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 54.92 นั่นคือ โดยเฉลี่ยนักศึกษาปริญญาโท 2 คน จะใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด 1 คน ส่วนนักศึกษาปริญญาเอกนั้นมีการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดร้อยละ 100 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่านักศึกษาปริญญาเอกจำนวน 75 คนมีการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดทุกคน หรือโดยเฉลี่ย คนละ 1.61 ครั้ง

ส่วนกลุ่มผู้ใช้ที่มีการใช้บริการน้อยที่สุด พบว่าเป็นกลุ่มของบุคลากรสายปฏิบัติการ ซึ่งมีปริมาณการใช้เพียง 20 รายการ (ร้อยละ 1.83) เท่านั้น ทั้งนี้สืบเนื่องจากบุคลากรสายปฏิบัติการของมหาวิทยาลัยไม่ได้มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียน การสอน จึงไม่มีความจำเป็นต้องค้นคว้าในเชิงลึก แต่จากการสังเกตของผู้วิจัยในการให้บริการกับผู้ใช้ พบว่า กลุ่มบุคลากรที่มาใช้บริการนั้น เป็นกลุ่มบุคลากรที่ทำวิจัยสถาบัน จึงจำเป็นต้องใช้ออกสารประกอบการค้นคว้าวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพิจารณาตามสำนักวิชาที่สังกัด พบว่า ผู้ที่มาใช้บริการส่วนใหญ่ สังกัดสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด จำนวน 426 รายการ (ร้อยละ 39.19) รองลงมาได้แก่ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม จำนวน 241 รายการ (ร้อยละ 22.17) และ สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 191 รายการ (ร้อยละ 17.57) ตามลำดับ ทั้งนี้สืบเนื่องจาก สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีบุคลากร และนักศึกษาสังกัดมากที่สุด

จึงทำให้มีสัดส่วนการใช้บริการมากกว่าสำนักวิชาอื่นๆ หากพิจารณาเปรียบเทียบตามสาขาวิชา กลับพบว่า สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศมีผู้ขอใช้บริการที่สุด โดยพบว่าผู้ให้บริการที่สังกัดสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีการเรียนวิชาพื้นฐานด้านการใช้ห้องสมุดและแหล่งสารสนเทศ หรืออาจารย์ประจำวิชาได้มอบหมายงานให้นักศึกษา ค้นคว้าหาสารสนเทศโดยผ่านบริการยืมระหว่างห้องสมุด จึงทำให้มีปริมาณการใช้เป็นจำนวนมาก และอาจสืบเนื่องมาจากความกระตือรือร้นในการค้นคว้า ศึกษาหาความรู้ซึ่งเป็นวิสัยของนักศึกษาในสาขาวิชานี้เอง ส่วนสาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตพืช และ เทคโนโลยีอาหาร มีปริมาณการใช้รองลงมาตามลำดับ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก ทรัพยากรในสาขาวิชาดังกล่าวมีปริมาณค่อนข้างน้อย ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ตรงตามความต้องการ จึงจำเป็นต้องใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดจากแหล่งอื่น

ผลการวิเคราะห์เดือนที่มีการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด พบว่า เดือนที่มีการใช้บริการมากที่สุดได้แก่ เดือนมกราคม เดือนกันยายน และเดือนพฤศจิกายน ตามลำดับ ซึ่งมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนแบบไตรภาค กล่าวคือ ภาคการศึกษาที่ 1 จัดการศึกษาระหว่างเดือน พฤษภาคม - สิงหาคม ภาคการศึกษาที่ 2 จัดการศึกษาระหว่างเดือน กันยายน - ธันวาคม และภาคการศึกษาที่ 3 จัดการศึกษาระหว่างเดือน มกราคม - เมษายน ซึ่งจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ามีการขอใช้บริการมากในช่วง ภาคการศึกษาที่ 2 ต่อเนื่องกับภาคการศึกษาที่ 3 อาจสืบเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนมาเป็นเวลาพอสมควร อาจารย์ผู้สอนได้มอบหมายงาน (Assignment) ให้นักศึกษาทำการศึกษา ค้นคว้า วิจัย ตามเนื้อหาในหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนก็ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดมากเพื่อเตรียมการเรียนการสอนในช่วงดังกล่าวเช่นกัน

2) ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 2 พบว่า ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้ให้บริการต้องการมากที่สุดคือบทความวารสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวารสารมีเนื้อหาที่ทันสมัย เป็นการเผยแพร่เนื้อหาวิชาการได้อย่างรวดเร็ว และเป็นที่ต้องการของนักวิชาการ นักวิจัย ในการติดตามพัฒนาการของวิชาการสาขาต่าง ๆ โดยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีการเผยแพร่อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจรูญลักษณ์ นารี และมาธูร ศาสตราวาทิต (2548) ได้ศึกษาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เช่นเดียวกับผลการวิจัยของศุภชัย อนวัชพงศ์, ณวิวรรณ วันสาสืบ และสุดาวดี ศรีสุตตา (2548) ที่ศึกษาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการของห้องสมุด

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ผู้ใช้บริการต้องการบทความวารสารมากที่สุด และรุ่งนภา สาเสน (2545) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานบริการยืมระหว่างห้องสมุดของห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทย พบว่าผู้ให้บริการต้องการบทความวารสารและวิทยานิพนธ์มากที่สุด เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกลุ่มผู้ให้บริการ 2 กลุ่ม คือ อาจารย์ และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จะมีปริมาณการใช้บริการรวมกัน คิดเป็น ร้อยละ 85 ของปริมาณการยืมทั้งหมด ซึ่งผู้ใช้ 2 กลุ่มดังกล่าวมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมากกว่าปริญญานิพนธ์ น่าจะเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้มีการยืมวารสารมากกว่าทรัพยากรประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้ผลการวิจัยยังมีความสอดคล้องกับภาษาของทรัพยากรที่ขอใช้บริการ ส่วนใหญ่ภาษาของทรัพยากรที่ผู้ให้บริการต้องการใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรูญลักษณ์ นารี และมาธูร ศาสตราวาทิต (2548) ได้ศึกษาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ สุขชัย อนวัชพงศ์, ฉวีวรรณ วันสาสิบ และสุดาวดี ศรีสุดตา (2548) ที่ศึกษาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการของห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ผู้ใช้บริการต้องการทรัพยากรที่เป็นภาษาอังกฤษ ในขณะที่ผลการวิจัยของมะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์ (2543) ที่ศึกษาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดในสำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ต้องการทรัพยากรที่เป็นภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศ

ความทันสมัยของทรัพยากรที่ผู้ให้บริการต้องการอยู่ในช่วง 15 ปีย้อนหลัง (ปี ค.ศ.1991-2005) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรูญลักษณ์ นารี และมาธูร ศาสตราวาทิต (2548) ได้ศึกษาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ปีพิมพ์ที่ต้องการมากที่สุดอยู่ในช่วงปี 1997-2001 ซึ่งสืบเนื่องมาจากบทความวารสารจะนำเสนอเนื้อหาใหม่ ๆ มีความทันสมัย ดังนั้นพฤติกรรมการเรียกใช้วารสารจะพบว่ามีการใช้วารสารใหม่มากกว่าวารสารเก่า โดยมีการเรียกใช้วารสารเก่าในลักษณะถดถอย กล่าวคือ จะมีการใช้วารสารน้อยลงตามช่วงอายุวารสารที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ในด้านรูปแบบการขอใช้บริการ พบว่า ผู้ใช้บริการขอทำสำเนามากที่สุด เนื่องจากบทความวารสารที่ผู้ให้บริการต้องการนั้น มีเนื้อหาเฉพาะเรื่องจบในตอน จึงไม่จำเป็นต้องอ่านวารสารทั้งฉบับ และระเบียบของห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่อนุญาตให้ยืมวารสารวิชาการฉบับจริงออกนอกห้องสมุด ดังนั้นจึงต้องขอใช้บริการทำสำเนาเท่านั้น

ส่วนวิธีในการจัดส่งทรัพยากร พบว่า ผู้ใช้บริการเลือกวิธีการขอรับโดยไปรษณีย์ธรรมดามากที่สุดซึ่งหมายความว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ไม่รีบร้อนในการใช้ทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Pat L., Weaver-Meyers, Stolt, Wibur A. and Fong, Yem S. (1996) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ในด้านระยะเวลา โดยศึกษาผู้ใช้บริการที่ห้องสมุดวิจัยเกรทเตอร์ มิเดเวสต์ พบว่ามีความพึงพอใจระดับสูง ผู้ใช้ยอมรับในด้านเวลาการได้รับเอกสารควรอยู่ใน 2 สัปดาห์ นับจากเขียนคำขอใช้บริการ โดยได้สรุปการวิจัยว่าความพึงพอใจของผู้ใช้มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยกับความเร็วในการได้รับเอกสาร โดยผู้ใช้ที่ได้รับเอกสารภายใน 8-12 วัน มีความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติว่าผู้ใช้ได้รับเอกสารมากกว่า 12 วัน และปัจจัยที่มีความสำคัญมากกว่าราคาเอกสาร ได้แก่ ความสะดวกในการส่งคำขอใช้บริการ โดยแนวโน้มในการบริการยืมระหว่างห้องสมุด คือ การเข้าถึงและส่งคำขอใช้บริการบนเครือข่ายเวิลด์ไวด์เว็บ ในขณะที่ผลการวิจัยของ นายิกา เด็ดขุนทด (2540) ได้ศึกษาการประเมินสภาพและปัญหาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ผู้ใช้บริการได้รับทรัพยากรไม่ทันการ ค่าใช้จ่ายบริการแพง ในการเลือกวิธีในการจัดส่งทรัพยากรของผู้ใช้บริการยังมีตัวแปรในเรื่องค่าใช้จ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง เนื่องจากผู้ใช้บริการกลุ่มที่เป็นนักศึกษาจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง จึงเลือกวิธีที่มีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดนั่นเอง ส่วนวิธีไปดำเนินการและขอรับทรัพยากรด้วยตนเอง ณ ห้องสมุดที่ให้บริการ เป็นวิธีที่มีการเลือกใช้รองลงมา ทั้งนี้จากการวิเคราะห์แบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด พบว่า เป็นการขอใช้บริการในเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดนครราชสีมา (NARINET) ซึ่งจากข้อตกลงความร่วมมือในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดนั้น ไม่มีการจัดส่งทางไปรษณีย์ เนื่องจากจะทำให้เกิดความล่าช้าในการจัดส่ง แม้ว่าจะอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดเดียวกันก็ตาม อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ใช้บริการอีกด้วย และอีกเหตุผลหนึ่งห้องสมุดในเครือข่ายความร่วมมือระหว่างนครราชสีมา (NARINET) ยังมีสถานที่ตั้งอยู่ในตัวจังหวัด ทำให้การเดินทางไปติดต่อขอรับทรัพยากรด้วยตนเอง สามารถทำได้สะดวกรวดเร็วกว่าการจัดส่งทางไปรษณีย์

ทั้งนี้ จากผลการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด พบว่า คำขอใช้บริการส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จ ผู้ใช้บริการได้รับทรัพยากรตามที่ต้องการ แต่หากพิจารณาการยกเลิกคำขอใช้บริการแล้วเห็นว่า มีจำนวนไม่น้อย คิดเป็นร้อยละ 13.25 ทั้งนี้จากการพิจารณาแบบขอใช้บริการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการยกเลิกคำขอใช้บริการที่ทรัพยากรที่ไม่มีในห้องสมุดภายในประเทศ หากผู้ใช้ต้องการจะต้องขอทำสำเนาไปยังห้องสมุดต่างประเทศโดยผ่านศูนย์บริการสารสนเทศ ซึ่งต้องใช้เวลานาน อีกทั้งค่าใช้จ่าย

ค่อนข้างสูง ประมาณ 750 บาท ต่อบทความ หรือหากเป็นหนังสือหรือวิทยานิพนธ์ จะมีค่าใช้จ่าย ประมาณ 2,550 บาท ต่อรายการ จึงอาจเป็นสาเหตุให้มีการยกเลิกค่าขอใช้บริการดังกล่าว

3) ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มห้องสมุดที่ขอใช้บริการ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 3 พบว่า กลุ่มห้องสมุดที่ศูนย์บรรณสารฯ ขอใช้บริการมากที่สุดคือห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้งนี้อาจ เนื่องจาก ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของไทยในปัจจุบัน เป็นห้องสมุดที่มีพัฒนาการและมีความก้าวหน้ากว่าห้องสมุดประเภทอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านขนาดของห้องสมุด จำนวนบุคลากรที่มากกว่า และมีการจัดองค์กรงานบริการยืมระหว่างห้องสมุดให้เป็นบริการหนึ่งที่มีบุคลากรรับผิดชอบ โดยเฉพาะ ทำให้การดำเนินงานเป็นระบบมากกว่าห้องสมุดประเภทอื่น อีกทั้งยังมีการจัดการศึกษาในระดับเดียวกัน มีการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาใกล้เคียงกัน จึงมีทรัพยากรที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน อีกด้วย

หากพิจารณาคัดเลือกห้องสมุดเพื่อขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดนั้น จะพบว่า มีการขอใช้บริการจากห้องสมุดในเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET) มากที่สุด ซึ่งได้แก่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจากหลักเกณฑ์การพิจารณาเรื่องระยะทางระหว่างห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับทรัพยากรรวดเร็วที่สุด และเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ มีชื่อเสียง และมีทรัพยากรเป็นจำนวนมาก ส่วน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีสถิติการขอใช้บริการเป็นลำดับรองลงมา เช่นเดียวกับห้องสมุด มหาวิทยาลัยส่วนกลาง ที่มีสถิติการขอใช้บริการจากมหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตามลำดับ เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ มีชื่อเสียง และมีทรัพยากรเป็นจำนวนมากนั่นเอง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบริการยืมระหว่างห้องสมุด ให้กับผู้ใช้บริการให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้มีทางเลือกในการแสวงหาสารสนเทศ เพื่อการศึกษาวิจัยอย่างกว้างขวาง

3.1.2 ควรพัฒนาแบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดเป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มความสะดวก และรวดเร็วให้กับผู้ใช้บริการ

3.1.3 ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ควรมีการพิจารณาการบอกรับวารสารที่มีการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดบ่อยครั้ง เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้ศึกษา และได้รับข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และรวดเร็ว แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาเกี่ยวกับงบประมาณในการบอกรับ และควรมีการสอบถามความต้องการไปยังคณาจารย์ในสาขาวิชานั้น ๆ ก่อน

3.1.4 ห้องสมุดในเครือข่ายความร่วมมือ ควรมีการปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลการบอกรับวารสารของแต่ละสถาบัน เพื่อลดความล่าช้าในการตรวจสอบรายการบรรณานุกรมและแหล่งที่มีให้บริการ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับทรัพยากรอย่างรวดเร็ว

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาความพึงพอใจ สภาพและปัญหาในการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิเคราะห์แบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาทุกปีงบประมาณ เพื่อให้ทราบว่าผู้ใช้บริการแต่ละกลุ่ม แต่ละสาขาวิชานั้น ต้องการสารสนเทศประเภทใด ลักษณะใด และมีปริมาณมากน้อยเพียงใด เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการให้บริการและจัดหาทรัพยากรสนองตอบความต้องการของผู้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เปรียบเทียบกับการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อให้ทราบว่า บริการยืมระหว่างห้องสมุดสามารถช่วยประหยัดงบประมาณได้เป็นจำนวนเท่าใด

3.2.4 ควรมีการศึกษาการใช้ตัวเลขวารสารที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาบอกรับ ควบคู่ไปกับการศึกษาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ว่ามีการเรียกใช้ตัวเลขคุ้มค่ากับการบอกรับหรือไม่ หรือควรใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ

บรรณานุกรม

- กิตติพร เพชรพราว. (2551). วิเคราะห์การใช้บริการอีมีระหว่างห้องสมุด สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- กุศล นาคะชาติ และรวีวรรณ ขำพล. (2536). การวิเคราะห์แบบกรอกรายการอีมีระหว่างห้องสมุดของ ฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. ปัตตานี : ฝ่ายหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. (2526). ข่าวสารห้องสมุดใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2 : 1-2
- คณะทำงานฝ่ายบริการสารนิเทศ. (2550). ข้อตกลงคณะทำงานฝ่ายบริการสารนิเทศห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา ว่าด้วยการบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550. ใน การประชุมคณะทำงานฝ่ายบริการสารนิเทศ. เชียงราย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- จรรยาฤกษ์ นารี และมาธูร ศาสตราวาทิต. (2548). การวิเคราะห์การใช้บริการอีมีระหว่างห้องสมุดของหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อินฟอร์เมชัน. 12(1) : 13-17
- เฉลิมศักดิ์ ชูปวา. (2541). แนวทางพัฒนาศักยภาพของบุคลากรข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET). มหาสารคาม : สำนักวิทยบริการ และภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2534). แนวปฏิบัติทบวงมหาวิทยาลัยว่าด้วยการอีมีระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทักษิภา ศรีโปฏก และคนอื่นๆ. (2523). เปรียบเทียบอัตราการเพิ่มราคาหนังสือกับอัตราการเพิ่มงบประมาณค่าหนังสือในห้องสมุดมหาวิทยาลัย. วารสารบรรณศาสตร์. 3 : 77-103
- นฤมล รักษาสุข (2550). รายวิชา 204410 เครือข่ายระบบสารสนเทศ หน่วยที่ 7. [นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี].
- นายิกา เดิดขุนทด. (2540). การประเมินสภาพและปัญหาการใช้บริการอีมีระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ปรเมษฐ์ คีรีเมฆ (2547). การใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการคณะสถาปัตยกรรม-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (2552). 19 ปี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. นครราชสีมา :
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (รายงานประจำปี 2551).
- มะลิวัลย์ น้อยบัวทิพย์. (2543). รายงานการวิจัยการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดในสำนัก
วิทยบริการมหาวิทยาลัย มหาวิทาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม : สำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รวีวรรณ ขำพล. บริการยืม-คืนระหว่างห้องสมุดร่วมกันข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค
(PULINET) : ดานจันทร์ 9-12 (1-2) : 30-39
- รัชนิกร จินตวงศ์. (2537). การวิเคราะห์บริการยืมระหว่างห้องสมุด : ฝ่ายหอสมุดคุณหญิงหลง อรรถ
กระวีสุนทร ปี 2536. สงขลา : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รุ่งนภา สาแสน. (2545). สภาพและปัญหาการดำเนินงานบริการยืมระหว่างห้องสมุดของห้องสมุด
ในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ศศ.ม.)
บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์, มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วุฒิพงษ์ เตชะดำรงสิน. (2539). สถานภาพและรูปแบบที่เหมาะสมของเครือข่ายห้องสมุดในประเทศ
ไทย. โคมทัศน์ 17 (2) : 3, 5
- ศุภชัย อนวัชพงษ์, ฉวีวรรณ วันสาสึบ และสุดาวดี ศรีสุดดา. (2548) การวิเคราะห์การใช้บริการยืม
ระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการห้องสมุด คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ขอนแก่น : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิริพร ทิวะสิงห์. (2544). การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดผ่าน Journal link. อินฟอร์เมชัน 8 (1-2) : 22
- ลีปาน ทรัพย์ทอง. (2544). การใช้บริการนำส่งเอกสารต่างประเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.
โคมทัศน์ 22 (2) : 9
- ศุภาพ โทสุวรรณ. (2542). บริการยืมระหว่างห้องสมุดของสถาบันอุดมศึกษาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์.
กรุงเทพฯ : สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). คู่มือการดำเนินงานเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- อรทัย วาริสะอาด. (2551). โปรแกรมจัดการบรรณานุกรมกับการสืบค้นและถ่ายโอนข้อมูลจาก
ฐานข้อมูล ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดในยุคดิจิทัล. วารสารห้องสมุด 52 (1) : 48

อรุณรัตน์ วงศ์ฉายา. (2547). การใช้บริการยืม-คืนระหว่างห้องสมุดร่วมกันของสมาชิกห้องสมุดใน
ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Arizona Board (1998). **Arizona Board of Regent Idols@bird. Library.** [On-line]. Available :
<http://www.Arizona.edu.html>

Boucher, Virginia. (1996). **Interlibrary loan practices handbook.** London : American Library
Association.

Boucher, Virginia. (1996). **Interlibrary loan practices handbook.** 2nd ed. London :
American Library Association.

Pat L., Weaver-Meyers, Stolt, Wilbur A. and Fong, Yem S. (1996). **Interlibrary-loan/document
delivery and customer satisfaction : strategies for redesigning service.** New York :
Haworth Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

**แบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
ฝ่ายบริการสารสนเทศ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา**

แบบขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
ฝ่ายบริการสารสนเทศ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

วันที่ _____

ผู้ขอใช้บริการชื่อ _____ นามสกุล _____

โทร _____ Email _____

ปรินต์ ปรินต์โท ปรินต์เอก อาจารย์ สาขาวิชา _____

มีความประสงค์ขอยืม/สำเนาเอกสารระหว่างห้องสมุด ดังรายการต่อไปนี้

1. Author : ชื่อผู้แต่ง _____

Title : ชื่อเรื่อง _____

Publication / Appear in : (สำนักพิมพ์) _____

ปีที่ / ฉบับที่ _____

Call no : (สำหรับหนังสือ ถ้ำทราบ) _____

Note : ฉบับจริง สำเนา

แหล่งที่มี (ถ้ำทราบโปรดระบุ) _____

2. Author : ชื่อผู้แต่ง _____

Title : ชื่อเรื่อง _____

Publication / Appear in : (สำนักพิมพ์) _____

ปีที่ / ฉบับที่ _____

Call no : (สำหรับหนังสือ ถ้ำทราบ) _____

Note : ฉบับจริง สำเนา

แหล่งที่มี (ถ้ำทราบโปรดระบุ) _____

3. Author : ชื่อผู้แต่ง _____

Title : ชื่อเรื่อง _____

Publication / Appear in : (สำนักพิมพ์) _____

ปีที่ / ฉบับที่ _____

Call no : (สำหรับหนังสือ ถ้ำทราบ) _____

Note : ฉบับจริง สำเนา

แหล่งที่มี (ถ้ำทราบโปรดระบุ) _____

ลงชื่อ _____

(_____)

ผู้ขอใช้บริการ

สำหรับเจ้าหน้าที่

* ถ้าผู้ใช้มีเอกสารบรรณานุกรมของบทความ / หนังสือ

ตรวจสอบสถานะภาพ _____

ออกใบเสร็จในนาม _____

อื่นๆ _____

ลงชื่อ _____

ภาคผนวก ข

**ข้อตกลงคณะทำงานฝ่ายบริการสารนิเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
ว่าด้วยการบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550**

**ข้อตกลงคณะกรรมการฝ่ายบริการสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
ว่าด้วยการบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550**

โดยที่ "ข้อตกลงว่าด้วยการบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544" ซึ่งได้กำหนดขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการยืมระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกันนั้น มีสาระซึ่งไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการยืมระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน ดังนั้น ในการประชุมครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2550 คณะทำงานฝ่ายบริการสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ได้มีมติเห็นควรให้มีการปรับปรุงข้อตกลงว่าด้วยการบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โดยกำหนดเป็น ข้อตกลงคณะกรรมการฝ่ายบริการสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาว่าด้วยการบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

**หมวดที่ 1
ข้อความทั่วไป**

ข้อ 1 ข้อตกลงนี้เรียกว่า "ข้อตกลงคณะกรรมการฝ่ายบริการสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาว่าด้วยการบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550"

ข้อ 2 ข้อตกลงนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประชุมครั้งที่ 1/2550 ของคณะกรรมการฯ เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในข้อตกลงนี้

"ข้อตกลงฯ" หมายถึง ข้อตกลงคณะกรรมการฝ่ายบริการสารสนเทศห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาว่าด้วยการบริการระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2550

"การบริการระหว่างห้องสมุด" หมายถึง การที่ห้องสมุดหนึ่งขอยืมทรัพยากรจากอีกห้องสมุดหนึ่ง หรือการขอทำสำเนาทรัพยากรดังกล่าว รวมทั้งการขอใช้บริการสืบค้นและขอสำเนาผลการสืบค้นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประโยชน์ของห้องสมุดผู้ขอหรือสมาชิกของห้องสมุดผู้ขอ

"การยืมด้วยตนเอง" หมายถึง การที่ห้องสมุดหนึ่งอนุญาตให้สมาชิกของห้องสมุดอีกแห่งหนึ่งยืมทรัพยากรได้

"ห้องสมุดผู้ให้บริการ" หมายถึง ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 24 แห่ง

"ผู้ขอ" หมายถึง ห้องสมุดผู้ขอยืม หรือขอทำสำเนา หรือขอใช้

บริการสืบค้นและสำเนาผลการสืบค้นฐานข้อมูล และ/หรือสมาชิกของห้องสมุดผู้ขอยืม หรือขอทำสำเนา หรือขอใช้บริการสืบค้นและสำเนาผลการสืบค้นฐานข้อมูล

"ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา" หมายถึง ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 24 แห่ง

"ทรัพยากร" หมายถึง ทรัพยากรห้องสมุดประเภทวัสดุสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เอกสาร จุลสาร วิทยานิพนธ์ รายงาน ฯลฯ และทรัพยากรห้องสมุดประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์ ได้แก่ โสตทัศนวัสดุประเภทต่าง ๆ วัสดุคอมพิวเตอร์ในรูปแบบต่าง ๆ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่ห้องสมุดจัดทำเองหรือบอกรับเป็นสมาชิก ฯลฯ

ข้อ 4 วัตถุประสงค์

- 4.1 เพื่อการจัดหาและให้บริการทรัพยากรระหว่างห้องสมุดเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว กว้างขวาง และคุ้มค่า
- 4.2 เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เป็นการประหยัดงบประมาณของประเทศ โดยที่ห้องสมุดบางแห่งไม่จำเป็นต้องซื้อทรัพยากรที่มีผู้น้อย

หมวดที่ 2

ขอบเขตการบริการระหว่างห้องสมุด

ข้อ 5 ทรัพยากรที่ให้บริการ ได้แก่ ทรัพยากรห้องสมุดประเภทวัสดุสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เอกสาร จุลสาร วิทยานิพนธ์ รายงาน ฯลฯ และทรัพยากรห้องสมุดประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์ ได้แก่ โสตทัศนวัสดุประเภทต่าง ๆ วัสดุคอมพิวเตอร์ในรูปแบบต่าง ๆ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

หมวดที่ 3

ผู้มีสิทธิใช้บริการระหว่างห้องสมุด

ข้อ 6 ผู้มีสิทธิใช้บริการระหว่างห้องสมุด ได้แก่

- 6.1 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
- 6.2 สมาชิกของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งได้รับการรับรองจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการยืมระหว่างห้องสมุด

หมวดที่ 4

หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ขอและห้องสมุดผู้ให้บริการ

ข้อ 7 หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ขอ

- 7.1 ผู้ขอต้องปฏิบัติตามระเบียบของห้องสมุดผู้ให้บริการ นอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้ในข้อตกลงฯ
- 7.2 ผู้ขอต้องส่งคืนทรัพยากรที่ยืมตามกำหนดเวลาอย่างเคร่งครัด ห้องสมุดผู้ให้บริการอาจงดให้บริการแก่ผู้ขอที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงฯ
- 7.3 ผู้ขอต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขอใช้บริการต่าง ๆ ตามที่กำหนดในข้อตกลงฯ ห้องสมุดผู้ให้บริการอาจงดให้บริการแก่ผู้ขอที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงฯ
- 7.4 ผู้ขอใช้บริการยืมต้องรับผิดชอบในการชำรุดเสียหายหรือสูญหายของทรัพยากรที่ยืมตามระเบียบของห้องสมุดผู้ให้บริการ
- 7.5 บรรณารักษ์ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการบริการระหว่าง ห้องสมุดต้องติดตามผู้ขอซึ่งเป็นสมาชิกห้องสมุดของคนที่มิเห็นสินค้าชำระกับห้องสมุดผู้ให้บริการ

ข้อ 8 หน้าที่และความรับผิดชอบของห้องสมุดผู้ให้บริการ

- 8.1 ห้องสมุดผู้ให้บริการต้องให้ความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย ทั้งนี้โดยไม่ขัดกับระเบียบของห้องสมุดผู้ให้บริการ
- 8.2 หากผู้ขอ ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงฯ ห้องสมุดผู้ให้บริการมีหน้าที่ทวงถามหรือแจ้งให้ห้องสมุดผู้ขอทราบ

หมวดที่ 5

การยืมทรัพยากร และวิธีปฏิบัติ

ข้อ 9 การยืมทรัพยากร และวิธีปฏิบัติ

- 9.1 ประเภทของทรัพยากรที่ให้ยืมให้เป็นไปตามระเบียบของห้องสมุดผู้ให้บริการ
- 9.2 การยืมทรัพยากรประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์
 - 9.2.1 ให้เป็นการยืมโดยใช้บริการระหว่างห้องสมุดเท่านั้น
 - 9.2.2 ประเภทของวัสดุไม่ตีพิมพ์ จำนวน และระยะเวลา ให้เป็นไปตามระเบียบของห้องสมุดผู้ให้บริการ
- 9.3 การยืมทรัพยากรประเภทวัสดุสิ่งพิมพ์ สมาชิกของห้องสมุดผู้ขออาจไปยืมและคืนด้วยตนเอง หรือใช้บริการระหว่างห้องสมุดก็ได้
 - 9.3.1 จำนวนวัสดุสิ่งพิมพ์ที่ให้ยืมทั้งหมด 20 เล่มต่อสถาบันอุดมศึกษา
 - 9.3.2 ให้ยืมวัสดุสิ่งพิมพ์ได้ไม่เกิน 3 รายการต่อคน

9.4 วิธีปฏิบัติในการยืมและคืนด้วยตนเอง

9.4.1 ให้ใช้แบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดซึ่งกำหนดขึ้นร่วมกัน โดยปฏิบัติ ดังนี้

- (1) ใช้แบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุด 1 ชุด (ต้นฉบับ 1 ฉบับ และสำเนา 1 ฉบับ) สำหรับการยืม 1 รายการ
- (2) ต้องกรอกข้อความให้สมบูรณ์ในรายการต่อไปนี้
 - ข้อมูลผู้ขอ
 - ชื่อห้องสมุดผู้ให้บริการ
 - ประทับตราห้องสมุดผู้ขอ
 - ลายมือชื่อบรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบการบริการระหว่างห้องสมุดของห้องสมุดผู้ขอ ซึ่งได้ส่งชื่อและตัวอย่างลายมือให้ห้องสมุดผู้ให้บริการทราบล่วงหน้าแล้ว
- (3) ให้เว้นว่างในส่วนของรายละเอียดทางบรรณานุกรมของทรัพยากรที่ยืมได้ หากยังไม่ทราบ
- (4) กำหนดวันหมดอายุของแบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุด 7 วัน นับจากวันที่ออกแบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุด หากเกินวันกำหนดแล้วจะนำมาใช้ยืมไม่ได้
- (5) การแก้ไขในส่วนใดของแบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดจะต้องมีลายมือชื่อบรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบการบริการระหว่างห้องสมุดลงนามกำกับการแก้ไขนั้น
- (6) การยืมด้วยตนเองผู้ยืมต้องแสดงบัตรประจำตัวพร้อมกับแบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดที่ระบุชื่อผู้ยืมไว้ตรงกัน
- (7) แบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดสามารถใช้ต่ออายุการยืมต่อเนื่องได้อีก 1 ครั้ง แม้ว่าแบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุดจะหมดอายุแล้ว

9.4.2 การยืมทรัพยากรด้วยตนเอง ระยะเวลาการยืมวัสดุสิ่งพิมพ์ด้วยตนเองให้เป็นไปตามระเบียบของห้องสมุดผู้ให้บริการ

9.5 วิธีปฏิบัติในการบริการระหว่างห้องสมุด

9.5.1 สถาบันอุดมศึกษาที่มีห้องสมุดสาขาอาจให้ห้องสมุดกลางเป็นผู้ดำเนินการ

9.5.2 การส่งคำขอระหว่างห้องสมุด

- (1) ให้ใช้แบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุด หรือแจ้งข้อมูลให้ครบถ้วนตามรายละเอียดในแบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุด

- (2) ให้ระบุรายละเอียดทางบรรณานุกรมของทรัพยากรที่ต้องการยืมให้ครบถ้วนชัดเจนและตรวจสอบความถูกต้องก่อนส่ง
- (3) ให้ระบุชื่อและที่อยู่ของห้องสมุด/บรรณารักษ์ผู้ขอให้ชัดเจน
- (4) ให้ระบุว่าต้องการให้จัดส่งทรัพยากรที่ต้องการยืมด้วยวิธีใด
- (5) ส่งคำขอได้ทางจดหมาย โทรสาร หรือระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออื่นๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร

9.5.3 ค่าใช้จ่ายการใช้บริการระหว่างห้องสมุด ผู้ขอต้องรับผิดชอบดังนี้

- (1) ค่าส่ง การส่งทรัพยากรทางไปรษณีย์ คิดค่าส่งตามอัตราที่บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด กำหนด
- (2) ค่าดำเนินการ คิดค่าดำเนินการให้กับห้องสมุดผู้ให้บริการ 100 บาทต่อ 1 คำขอ/สถาบันไม่เกิน 3 รายการ

9.5.4 ระยะเวลาในการให้ยืมฉบับจริง กรณีใช้บริการระหว่างห้องสมุดส่งทางไปรษณีย์ให้ยืมได้ 1 เดือน

9.5.5 การต่ออายุให้อยู่ในดุลยพินิจของห้องสมุดผู้ให้บริการ

9.5.6 การจัดส่งทรัพยากรระหว่างห้องสมุด ให้บรรจุขึ้นในด้วยถุงพลาสติกให้เรียบร้อยก่อนบรรจุลงในกล่องหรือหีบห่อพัสดุชั้นนอก เพื่อป้องกันไม่ให้ทรัพยากรชำรุดเสียหายในการขนส่ง

9.6 การส่งคืนทรัพยากรที่ยืมเกินกำหนดเวลา ผู้ขอต้องเสียค่าปรับตามระเบียบของห้องสมุดผู้ให้บริการ

หมวดที่ 6

การขอสำเนาเอกสาร และวิธีปฏิบัติ

ข้อ 10 การขอสำเนาเอกสาร และวิธีปฏิบัติ

10.1 วิธีการส่งคำขอ

- (1) ให้ใช้แบบกรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุด หรือแจ้งข้อมูลให้ ครบถ้วนตามรายละเอียดในแบบ กรอกรายการยืมระหว่างห้องสมุด
- (2) ให้ระบุรายละเอียดทางบรรณานุกรมของทรัพยากรที่ต้องการขอสำเนาให้ครบถ้วนชัดเจนและตรวจสอบความถูกต้องก่อนส่ง
- (3) ให้ระบุชื่อและที่อยู่ของห้องสมุด/บรรณารักษ์ผู้ขอให้ชัดเจน
- (4) ให้ผู้ขอระบุว่าต้องการให้จัดส่งทรัพยากรที่ต้องการด้วยวิธีใด

- (5) ส่งคำขอได้ทางจดหมาย โทรสาร หรือระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออื่นๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยห้องสมุดผู้รับคำขอไม่คิดค่าใช้จ่ายในการรับคำขอ
- (6) การขอสำเนาเอกสารจำนวน 1-5 หน้า ให้ขอใช้บริการแบบscan ส่ง หรือถ้าต้องการให้ส่งทางไปรษณีย์ คิดค่าดำเนินการเพิ่ม 10 บาท
- 10.2 ผู้ขอต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการขอสำเนาเอกสาร ดังนี้
- 10.2.1 ค่าบริการสำเนาเอกสาร ต่อ 1 รายการ
1-100 หน้าแรก หน้าละ	2 บาท
หน้าถัดไป หน้าละ	1 บาท
- 10.2.2 ค่าส่งทรัพยากรที่ขอ คัดอัตรา ดังนี้
- (1) การส่งทางไปรษณีย์ คิดตามอัตราที่บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด กำหนด โดยผู้ขอระบุว่าต้องการให้จัดส่งทรัพยากรที่ต้องการด้วยวิธีใด
- (2) การส่งทางโทรสาร
ในเขตรหัสโทรศัพท์เดียวกัน	หน้าละ 10 บาท
ในเขตรหัสโทรศัพท์ต่างกันภูมิภาคเดียวกัน	หน้าละ 20 บาท
ในระหว่างภูมิภาค	หน้าละ 30 บาท
- (3) การส่งทางระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์
- ด้วยวิธี Scan เอกสารจากต้นฉบับ	หน้าละ 5 บาท
- กรณีขอเอกสารฉบับเต็มที่ Scan ไว้แล้ว	คิดราคา ดังนี้
บทความ	เรื่องละ 50 บาท
วิทยานิพนธ์/หนังสือ/วิจัย	เรื่องละ 100 บาท

หมวดที่ 7

การขอบริการสืบค้นและสำเนาผลการสืบค้นฐานข้อมูล

ข้อ 11 การขอบริการสืบค้นและสำเนาผลการสืบค้นฐานข้อมูล

11.1 วิธีการส่งคำขอ

- (1) ให้ใช้แบบฟอร์มการสืบค้นสารนิเทศระหว่างห้องสมุดซึ่งกำหนดขึ้นร่วมกัน หรือแจ้งข้อมูลให้ครบถ้วนตามรายละเอียดใน แบบฟอร์มการสืบค้นสารนิเทศระหว่างห้องสมุด
- (2) ให้ระบุรายละเอียด ขอบเขต และคำสำคัญ (Keyword) ของเรื่องที่ต้องการสืบค้นให้ชัดเจน
- (3) ให้ระบุชื่อและที่อยู่ของห้องสมุด/บรรณารักษ์ผู้ขอให้ชัดเจน

- (4) ให้ระบุว่าต้องการให้จัดส่งผลการสืบค้นด้วยวิธีใด
- (5) ส่งคำขอได้ทางจดหมาย โทรสาร หรือระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรืออื่นๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยห้องสมุดผู้รับคำขอไม่คิดค่าใช้จ่ายในการรับคำขอ
- 11.2 ค่าใช้จ่ายในการขอบริการสืบค้นและส่งผลการสืบค้นฐานข้อมูล ผู้ขอต้องรับผิดชอบดังนี้
- (1) ค่าบริการสืบค้น เรื่องละ 50 บาท/ฐานข้อมูล
 - (2) ค่าบริการผลการสืบค้น
 - ค่าพิมพ์ผล
 - เครื่องพิมพ์ธรรมดา หน้าละ 2 บาท
 - เครื่องพิมพ์ระบบ Laser/Inkjet
 - เฉพาะข้อความ หน้าละ 5 บาท
 - มีภาพประกอบขาวดำหน้าละ 10 บาท
 - มีภาพประกอบสี หน้าละ 20 บาท
 - ค่าบันทึกผลการสืบค้นพร้อมแผ่น
 - ให้เป็นไปตามระเบียบของห้องสมุดผู้ให้บริการ
 - ค่าส่งผลการสืบค้น
 - คิดอัตราเดียวกับค่าส่งขอสำเนาเอกสาร(ข้อ 10.2.2) โดยไม่คิดค่าบริการการส่งผลการสืบค้นในลักษณะเพิ่มข้อมูล (File) ทางระบบไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

หมายเหตุ การขอรับบริการระหว่างห้องสมุดในกรณีที่เอกสารที่ต้องการยืม / สำเนาเอกสาร มีให้บริการอยู่ในห้องสมุดหลายแห่ง ขอให้พิจารณาเลือกรับบริการจากห้องสมุดที่มีสถิติการให้บริการจำนวนน้อยเป็นลำดับแรก

ภาคผนวก ค

**ข้อตกลงการบริการยืม-คืน ระหว่างห้องสมุดร่วมกัน
ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET)**

**ข้อตกลงการบริการยืม - คืนระหว่างห้องสมุดร่วมกัน
ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET)**

การยืม - คืน ระหว่างห้องสมุดร่วมกัน หมายถึง การที่สมาชิกของห้องสมุดหนึ่งไปยืมสิ่งพิมพ์ จากอีกห้องสมุดหนึ่งในข่ายงานฯ ด้วยตนเอง โดยใช้บัตรสมาชิกข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วน ภูมิภาค (PULINET)

ข่ายงานฯ หมายถึง ข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยสำนักหอสมุด ม.เชียงใหม่, สำนักวิทยบริการ ม.ขอนแก่น, สำนักวิทยบริการ ม.สวทศสำนักวิทยบริการ หอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี ม.สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานีและหอสมุดคุณหญิงหลงอรรถกระวีสุนทร ม.สงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่, หอสมุดพระราชวังสนามจันทร์ ม.ศิลปากร, ศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา ม.เทคโนโลยีสุรนารี, กองห้องสมุด ม.แม่โจ้, สำนักวิทยบริการ ม.อุบลราชธานี, สำนักหอสมุด ม.นเรศวร, สำนักหอสมุดม.บูรพา,สำนักหอสมุด ม.ทักษิณ

สิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เอกสาร จุลสาร วิทยานิพนธ์ รายงานการ ประชุม รายงานการวิจัย ฯลฯ ที่ห้องสมุดสมาชิกข่ายงานฯ ให้ยืมตามระเบียบ ข้อบังคับ หรือ ประกาศ ของแต่ละห้องสมุด

บัตรสมาชิกข่ายงาน PULINET หมายถึง บัตรสมาชิกข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วน ภูมิภาค (PULINET) ที่ห้องสมุดในข่ายงานฯ จัดทำให้สมาชิกห้องสมุดของตน เพื่อใช้ในการยืม - คืน ระหว่างห้องสมุดสมาชิกข่ายงานฯ ร่วมกัน

ผู้มีสิทธิใช้บริการ ยืม - คืน ได้แก่ อาจารย์ นักวิจัย ข้าราชการ และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ที่ สังกัดในสถาบันของห้องสมุดสมาชิกข่ายงานฯ

การสมัครเป็นสมาชิก

1. อัตราค่าธรรมเนียมสมาชิก 50 บาท
2. หลักฐานการสมัคร ผู้ยื่นที่ประสงค์จะทำบัตรสมาชิกเพื่อใช้ยืม - คืน ระหว่างห้องสมุดร่วมกันจะต้องเป็นสมาชิกห้องสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัดและนำรูปถ่ายหน้าตรงขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 ใบ พร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือบัตรประจำตัวนิสิต
3. ผู้ยื่น สามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ที่ห้องสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด โดยกรอกแบบฟอร์มการสมัครเป็นสมาชิกและยินยอมให้หักเงินเดือน หรือล้างหนี้สินตามระเบียบข้อบังคับ หรือประกาศของห้องสมุดผู้ให้ยืมหากไม่ปฏิบัติตามระเบียบ
4. บัตรสมาชิกมีอายุการใช้ 1 ปี

ประเภทสิ่งพิมพ์และเวลาให้ยืม – รับคืน

1. ผู้ยืม มีสิทธิยืมหนังสือจากห้องสมุดกลางของสมาชิกหน่วยงานฯ ทั้งหมดรวมกัน ครั้งละไม่เกิน 3 เล่ม ต่อ 1 สัปดาห์
2. การกำหนดประเภทสิ่งพิมพ์ที่ให้ยืม ให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศของห้องสมุดแต่ละแห่ง

หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ยืม

1. ผู้ยืม ต้องปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศของห้องสมุดผู้ให้ยืม
2. ผู้ยืม ต้องส่งคืนสิ่งพิมพ์ตามกำหนดเวลาอย่างเคร่งครัด ห้องสมุดหน่วยงานฯ ผู้ให้ยืมอาจจะงดให้บริการแก่ผู้ยืมที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ หรือประกาศของห้องสมุดผู้ให้ยืม
3. ผู้ยืม ต้องรับผิดชอบในการชำรุดเสียหายหรือสูญหายของสิ่งพิมพ์ที่ยืมตามระเบียบข้อบังคับ หรือประกาศของห้องสมุดผู้ให้ยืม
4. เมื่อผู้ยืม ไปยืมสิ่งพิมพ์จากห้องสมุดอื่นในหน่วยงานฯ ให้แจ้งที่อยู่ในขณะนั้น และระยะเวลาที่อยู่ด้วย

การยืมและวิธีปฏิบัติ

1. การยืมทุกครั้ง ผู้ยืมจะต้องใช้บัตรสมาชิกหน่วยงานฯ PULINET และแสดงบัตรข้าราชการ หรือบัตรประจำตัวนิสิต หรือบัตรประชาชนที่ยังไม่หมดอายุ
2. การยืมโดยทั่วไป ให้ต่ออายุการยืมได้ 1 ครั้ง หรือเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่ห้องสมุดผู้ให้ยืมกำหนด

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแบบบันทึกข้อมูลการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 สถานภาพการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด และ

ตอนที่ 3 ห้องสมุดที่ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

-ตัวอย่าง-

แบบบันทึกข้อมูลผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด : ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล

Microsoft Excel - แบบกรณข้อมูล2_261009							
เพิ่ม แก้ไข มุมมอง แทรก รูปแบบ เครื่องมือ ข้อมูล หน้าต่าง วิธีใช้ Adobe PDF							
Cordia New 14 B I U % 0.00 0.00 100%							
SnagIt Window							
M23							
	A	B	C	D	E	F	G
1	แบบเต็มข้อมูลผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด : ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล						
2	ลำดับที่	ประเภทผู้ใช้	จำนวนรายการ	หมายเลขรายการ	เดือนถึงผู้ใช้	สำนักวิชา	สาขาวิชา
3	1	M	1	1	12	ENG	ENVI
4	2	I	3	2-4	12	ENG	MEC
5	3	D	2	5-6	12	SCI	BIOENV
6	4	I	1	7	12	AGR	BIOTEC
7	5	I	1	8	12	AGR	BIOTEC
8	6	I	1	9	12	SCI	LASER
9	7	I	1	10	12	ENG	TELE
10	8	I	2	11-12	12	ENG	MEC
11	9	I	1	13	12	ENG	CIVIL
12	10	I	3	14-16	12	ENG	CIVIL
13	11	I	1	17	12	SCI	BIO
14	12	D	1	18	12	SCI	BIOTECH
15	13	I	1	19	12	MED	OCH
16	14	I	1	20	12	ENG	CIVIL
ผู้ให้บริการ / ประเภทเอกสาร / ห้องสมุด / ตัวอย่าง							

-ตัวอย่าง-

แบบบันทึกข้อมูลผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
ตอนที่ 2 สภาพการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด และ
ตอนที่ 3 ห้องสมุดที่ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด

Microsoft Excel - แบบกรณข้อมูล2_2610									
เพิ่ม แก้ไข มุมมอง แทรก รูปแบบ เครื่องมือ ข้อมูล หน้าต่าง วิเคราะห์ Adobe PDF									
SnagIt Window									
L4									
	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	แบบเต็มข้อมูลผู้ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด								
2	ตอนที่ 2 สภาพการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด และ ตอนที่ 3 ห้องสมุดที่ใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด								
3									
4	ลำดับที่	ประเภทเอกสาร	ประเภทข้อใช้	ภาษา	ปีที่พิมพ์	วิจิตรสัง	สาขาวิชา	ห้องสมุด	ชื่อวารสาร
222	218	A	C	E	1990	N	CHEMENG	KKU	AICHE JOURNAL
223	219	A	C	E	1986	N	CHEMENG	CU:SCI	CHEMICAL ENGINEERING SCIENCE
224	220	A	C	E	1992	N	CHEMENG	CU:SCI	CHEMICAL ENGINEERING SCIENCE
225	221	A	C	E	1983	N	CHEMENG	MAH:STANG	BIOTECHNOLOGY AND BIOENGINEERING
226	222	A	C	E	1992	N	CHEMENG	KKU	AICHE JOURNAL
227	223	B	O	E	1997	N	MAT	NIDA	
228	224	A	C	E	1978	N	TELE	PSU:CL	OPERATION RESEARCH
229	225	A	C	E	1995	N	POL	SCIDIRECT	BIOMATERIALS
230	226	T	C	T	2549	E	MIT	TDC	
231	227	B	O	E	1975	N	AGENG	KMUTT	
232	228	A	E	E	2006	F	TELE	MAH:STANG	IMPACT FACTOR
233	229	A	E	E	2006	F	TELE	MAH:STANG	IMPACT FACTOR
234	230	A	C	E	1975	N	CHEM	รพ.ศิริราช	APPLIED SPECTROSCOPY

ภาคผนวก จ

**รายชื่อวารสารที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด
เรียงตามลำดับตัวอักษร**

รายชื่อวารสารที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เรียงตามลำดับตัวอักษร

ลำดับ	รายชื่อวารสาร	จำนวนครั้งของการขอใช้บริการ
1	ACADEMY OF MANAGEMENT JOURNAL	1
2	ACI MATERIALS JOURNAL	2
3	ACTA ODONTOLOGICA SCANDINAVICA	1
4	ADDICTIVE BEHAVIORS	1
5	ADVANCES IN HOSPITALITY	1
6	AMERICAN JOURNAL OF INDUSTRIAL MEDICINE	1
7	AMERICAN JOURNAL OF PHYSICAL ANTHROPOLOGY	2
8	AMERICAN SOCIETY OF AGRICULTURAL AND BIOLOGICAL ENGINEERING	4
9	ANALYSIS OF ISSUES IN ENERGY PLANNING AND ENERGY MODELING	1
10	ANALYTICAL CHEMISTRY	2
11	ANGEWANDTE CHEMIE INTERNATIONAL EDITION	2
12	ANNUAL REVIEW OF MICROBIOLOGY	1
13	APICS-THE PERFORMANCE ADVANTAGE	1
14	APPLIED AND ENVIRONMENTAL MICROBIOLOGY	6
15	APPLIED BIOCHEMISTRY AND BIOTECHNOLOGY	6
16	APPLIED OPTICS	8
17	APPLIED SPECTROSCOPY	2
18	ARCHIVES OF BIOCHEMISTRY AND BIOPHYSICS	1
19	ASME JOURNAL OF ENGINEERING FOR POWER	1
20	AVIAN AND POULTRY BIOLOGY REVIEWS	2
21	BIOCHEMICAL AND BIOPHYSICAL RESEARCH COMMUNICATIONS	2
22	BIOELECTROMAGNETICS	2
23	BIOMATERIALS	1
24	BIOPOLYMERS	2
25	BIOSCIENCE BIOTECHNOLOGY AND BIOCHEMISTRY	2
26	BIOTECHNIQUES	2
27	BIOTECHNOLOGY AND BIOENGINEERING	4
28	BRITISH JOURNAL OF NUTRITION	1
29	CANADIAN GEOTECHNICAL JOURNAL	1

รายชื่อวารสารที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เรียงตามลำดับตัวอักษร

ลำดับ	รายชื่อวารสาร	จำนวนครั้งของการขอใช้บริการ
30	CANADIAN GEOTECHNOLOGY JOURNAL	2
31	CANADIAN MODERN LANGUAGE REVIEW	1
32	CARBOHYDRATE POLYMER	2
33	CARBOHYDRATE RESEARCH	1
34	CELL TISSUES ORGANICS	2
35	CEMENT AND CONCRETE RESEARCH	3
36	CEREAL CHEMISTRY	4
37	CHEMICAL AND PHAMACEUTICAL BULLETIN	2
38	CHEMICAL COMMUNICATIONS	2
39	CHEMICAL ENGINEERING COMMUNICATIONS	1
40	CHEMICAL ENGINEERING SCIENCE	2
41	CHEMISTRY OF MATERIALS	3
42	CHROMATOGRAPHIA	2
43	CLINICAL ORTHOPAEDICS AND RELATED RESEARCH	2
44	COMPOSITE	1
45	COMPOSITE INTERFACES	2
46	COMPOSITE SCIENCE AND TECHNOLOGY	2
47	COMUTER JOURNAL	2
48	CONSTRUCTION AND BUIDING MATERIALS	1
49	CRITICAL REVIEWS IN BIOTECHNOLOGY	3
50	CROP SCIENCE	7
51	CRYSTAL ENGINEERING COMMUNICATION	2
52	DECISION SCIENCE	1
53	DENTAL MATERIALS	1
54	DISCRETE MATHEMATICS	1
55	DRYING TECHNOLOGY	7
56	ECONOMETRICA	2
57	ELT DOCUMENT	2
58	ELT JOURNAL	6

รายชื่อวารสารที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เรียงตามลำดับตัวอักษร

ลำดับ	รายชื่อวารสาร	จำนวนครั้งของการขอใช้บริการ
59	ENERGY	2
60	ENERGY IN AGRICULTURE	1
61	ENERGY SOURCE	1
62	ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES	6
63	EUROPEAN JOURNAL OF CANCER PREVENTION	1
64	EUROPEAN JOURNAL OF OPERATIONAL RESEARCH	3
65	EUROPEAN MANAGEMENT JOURNAL	4
66	EXPEDITION	2
67	FEMS MICROBIOLOGY	3
68	GAS SEPARATION AND PURIFICATION	2
69	GEOSYNTHETICS INTERNATIONAL	2
70	GEOTECHNICAL TESTING JOURNAL	2
71	GEOTECHNIQUE	4
72	GEOTECHNIQUE TESTING JOURNAL	1
73	HARVARD BUSINESS REVIEWS	6
74	HELVETICA CHEMICA ACTA	4
75	HIGHWAY RESEARCH	2
76	IN VIVO	2
77	INDUSTRIAL AND ENGINEERING CHEMISTRY PROCESS DESIGN AND DEVELOPMENT	1
78	INDUSTRIAL MANAGEMENT	1
79	INFORMATION TODAY	2
80	INTERNATIONAL JOURNAL FO HYDROGEN ENERGY	2
81	INTERNATIONAL JOURNAL OF BIOLOGICAL MACROMOLECULES	2
82	INTERNATIONAL JOURNAL OF MANAGEMENT REVIEWS	2
83	INTERNATIONAL JOURNAL OF OPERATIONS AND PRODUCTION MANAGEMENT	3
84	INTERNATIONAL JOURNAL OF PRODUCTION ECONOMICS	4

รายชื่อวารสารที่มีการขอใช้บริการปีระหว่างห้องสมุด เรียงตามลำดับตัวอักษร

ลำดับ	รายชื่อวารสาร	จำนวนครั้งของการขอใช้บริการ
85	INTERNATIONAL JOURNAL OF ROCK MECHANICS AND MINING SCIENCE AND GEOMECHANICS ABSTRACT	1
86	INTERNATIONAL JOURNAL OF TECHNOLOGY MANAGEMENT	4
87	INTERNATIONAL SEED TESTING ASSOCIATION	2
88	INVESTIGATIONAL NEW DRUGS	1
89	ISI INTERNATIONAL	1
90	IVEY BUSINESS JOURNAL	4
91	JOURNAL OF REINFORCED PLASTICS AND COMPOSITE	4
92	JOURNAL OF THE MINERALS, METALS AND MATERIAL SOCIETY	3
93	JOURNAL OF THE SCIENCE SOCIETY OF THAILAND	3
94	JOURNAL OF MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM	2
95	JOURNAL OF ADVERTISING RESEARCH	2
96	JOURNAL OF AGRICULTURAL ENGINEERING	1
97	JOURNAL OF AMERICAN CERAMIC SOCIETY	2
98	JOURNAL OF AMERICAN OIL CHEMISTS' SOCIETY	8
99	JOURNAL OF ANIMAL SCIENCE	6
100	JOURNAL OF APPLIED BACTERIOLOGY	3
101	JOURNAL OF APPLIED PHYSICS	1
102	JOURNAL OF APPLIED POLYMER SCIENCE	19
103	JOURNAL OF BIOMEDICAL MATERIAL RESEARCH	4
104	JOURNAL OF BIOMEDICAL MATERIAL RESEARCH PART B: APPLIED BIOMATERIALS	1
105	JOURNAL OF BULLETIN OF ENGINEERING GEOLOGY AND THE ENVIRONMENT	2
106	JOURNAL OF COMPOSITE MATERIALS	4
107	JOURNAL OF CRYSTAL GROWTH	2
108	JOURNAL OF DENTAL RESEARCH	1
109	JOURNAL OF ECONOMETRICS	4
110	JOURNAL OF ENVIRONMENTAL ENGINEERING	2

รายชื่อวารสารที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เรียงตามลำดับตัวอักษร

ลำดับ	รายชื่อวารสาร	จำนวนครั้งของการขอใช้บริการ
111	JOURNAL OF ETHNOPHARMACOLOGY	1
112	JOURNAL OF EXPERIMENTAL BOTANY	1
113	JOURNAL OF FLUID ENGINEERING	5
114	JOURNAL OF FOOD TECHNOLOGY	3
115	JOURNAL OF FORENSIC SCIENCE	3
116	JOURNAL OF GEOTECHNICAL AND GEO-ENVIRONMENTAL ENGINEERING	1
117	JOURNAL OF GLOBAL INFORMATION MANAGEMENT	2
118	JOURNAL OF HYDROLOGY	3
119	JOURNAL OF KNOWLEDGE MANAGEMENT	2
120	JOURNAL OF MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS	2
121	JOURNAL OF MARKETING RESEARCH	1
122	JOURNAL OF MATERIALS IN CIVIL ENGINEERING	2
123	JOURNAL OF MATERIALS SCIENCE LETTERS	3
124	JOURNAL OF MATTERIAL SCIENCE	3
125	JOURNAL OF MEDICINE FOOD	2
126	JOURNAL OF MOLECULAR BIOLOGY	1
127	JOURNAL OF OPERATIIONAL RESEARCH	5
128	JOURNAL OF PHARMACUETICAL SCIENCES	2
129	JOURNAL OF PHYSICS CONDENSED MATTER	1
130	JOURNAL OF PHYSICS D: APPLIED PHYSICS	2
131	JOURNAL OF POLITICAL ECOLOGY	2
132	JOURNAL OF POLYMER AND ENVIRONMENT	2
133	JOURNAL OF POLYMER SCIENCE PART B: POLYMER PHYSISCS	1
134	JOURNAL OF PROFESSIONAL	1
135	JOURNAL OF RHEOLOGY	3
136	JOURNAL OF SECOND LANGUAGE WRITING	1
137	JOURNAL OF SEED TECHNOLOGY	4
138	JOURNAL OF SOIL SCIENCE	2
139	JOURNAL OF THE AMERICAN OIL CHEMISTRYS' SOCIETY	2

รายชื่อวารสารที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เรียงตามลำดับตัวอักษร

ลำดับ	รายชื่อวารสาร	จำนวนครั้งของการขอใช้บริการ
140	JOURNAL OF THE AMERICAN SOCIETY FOR INFORMATION SCIENCE AND TECHNOLOGY	3
141	JOURNAL OF THE SCIENCE OF FOOD AND AGRICULTURE	1
142	JOURNAL OF THE SIAM SOCIETY BANGKOK	1
143	KEY ENGINEERING MATERIALS	4
144	KKU ENGINEERING JOURNAL วิศวกรรมสาร มข.	2
145	KNOWLEDGE AND PROCESS MANGEMENT	4
146	KNOWLEDGE MANGEMENT REVIEW	4
147	LANGUAGE JOURNAL	2
148	LANGUAGE LEARNING	2
149	LOGISTICS AND TRANSPORTATION REVIEW	1
150	LOGISTICS SPECTUM	1
151	MACROMOLECULAR MATERIALS AND ENGINEERING	2
152	MANAGEMENT ACCOUNTING	3
153	MANUFACTURING SYSTEMS	1
154	MARKETING INTELLIGENCE AND PLANING	1
155	MASCA JOURNAL	2
156	MASCA RESEARCH PAPER IN SCINCE AND ARCHAEOLOGY	2
157	MATERAILS RESEARCH INNOVATIONS	2
158	METHODS IN ENZYMOLOGY	2
159	MIS QUARTERLY	4
160	MOLECULAR PLANT MICROBIOLGY INTERANTIONS	2
161	NATURE TECHNOLOGY	1
162	NUCLEAR INSTRUMENTS AND METHODS IN PHYSIC RESEARCH	2
163	NUMERICAL HEAT TRANFER PART B : FUNDAMENTALS	2
164	NUMERISCHE MATHEMATIK	2
165	OPERATION RESEARCH	1
166	OPTICAL ENGINEERING	4
167	OPTICS AND LASER IN ENGINEERING	3

รายชื่อวารสารที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เรียงตามลำดับตัวอักษร

ลำดับ	รายชื่อวารสาร	จำนวนครั้งของการขอใช้บริการ
168	OPTICS COMMUNICATIONS	2
169	PHYSICAL CHEMISTRY	2
170	PHYSICAL REVIEW LETTER	2
171	PHYSICS REVIEW B	4
172	PHYTOCHEMISTRY	1
173	PLANT CELL PHYSIOLOGY	3
174	PLASTICS INDUSTRY	1
175	PLASTICS RUBBER COMPOSITION PROCESS APPLIEDE	2
176	POLYMER	3
177	POLYMER-PLASTICS TECHNOLOGY AND ENGINEERING	1
178	POSPECT	1
179	PRODUCTION AND INVENTORY MANAGEMENT JOURNAL	9
180	QUINTESSCE OF DENTAL TECHNOLOGY	2
181	READING IN A FOREIGN LANGUAGE	3
182	READING TEACHER	1
183	RELC JOURNAL	1
184	SCIENCE AND TECHNOLOGY OF ADVANCED MATERIALS	1
185	SCIENTOMETRICS	1
186	SEED RESEARCH	3
187	SEED SCIENCE AND TECHNOLOGY	64
188	SEED TECHNOLOGY	1
189	SEPARATION SCIENCE AND TECHNOLOGY	1
190	SOIL AND FOUNDATIONS	1
191	SOIL SCIENCE SOCIETY OF AMERICAN JOURNAL	2
192	STARCH-STARKE	2
193	STRATEGIC CHANGE	2
194	STRUCTURAL ENGINEERING	2
195	STRUCTURE	1
196	SYSTEMS	6

รายชื่อวารสารที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เรียงตามลำดับตัวอักษร

ลำดับ	รายชื่อวารสาร	จำนวนครั้งของการขอใช้บริการ
197	TALANTA	1
198	THE CANADIAN MODERN LANGUAGE REVIEW	1
199	THE CORNELL HOTEL AND RESTAURANT ADMINISTRATION QUARTERLY	1
200	THE ICFAI JOURNAL OF MANAGERIAL ECONOMICS	2
201	THE JOURNAL OF ELASTOMER AND PLASTICS	3
202	THE JOURNAL OF PROSTHETIC DENTISTRY	1
203	THE MODERN LANGUAGE JOURNAL	10
204	THEORY COMPUTERS INDUSTRIAL ENGINEERING	1
205	TOTAL QUALITY MANAGEMENT	1
206	TRANSACTION OF ASAE	4
207	TRANSPORTATION SCIENCE	47
208	WATER RESEARCH	4
209	WATER SCIENCE AND TECHNOLOGY	3
210	WELDING JOURNAL	2
211	WIND ENERGY	2
212	WORK STUDY	6
213	บิสิกเนสคอตคอม	2
214	บิสิกเนสคอตคอม	2
215	มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	1
216	โลกสีเขียว	1
217	วารสารเมืองโบราณ	1
218	วารสารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	1
219	วารสารคณะพลศึกษา	1
220	วารสารครุศาสตร์ จุฬาฯ	1
221	วารสารจิตวิทยาการกีฬา	1
222	วารสารบรรณารักษศาสตร์ จุฬาฯ	1
223	วารสารวิทยบริการ ม.สงขลานครินทร์	1
224	วารสารวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและกีฬา	1
225	วารสารสมาคมกีฬาวงศศาสตร์	1

รายชื่อวารสารที่มีการขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เรียงตามลำดับตัวอักษร

ลำดับ	รายชื่อวารสาร	จำนวนครั้งของการขอใช้บริการ
226	วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันตนาการ	1
227	วารสารอุดมศึกษา	1
228	วิทยจารย์	4
229	สยามอารยะ	1
230	สารนิเทศ	2
231	สารภาษาไทย	1
232	อาร์กแอนด์ไอดี	1
233	อาษา	1
	รวม	649

ประวัติผู้วิจัย

1. นางสาวฉันทกานต์ สิ้นปรุ (หัวหน้าโครงการ)

ระดับการศึกษา: ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)

ประสบการณ์ในการทำงาน/การวิจัย: รายงานการวิจัยสถาบันเรื่องการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของ
นักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สถานที่ติดต่อ: ฝ่ายบริการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
โทรศัพท์ 0-4422-3073 e-mail : manissar@sut.ac.th

2. นางคณินิตย์ หีบแก้ว (ผู้ร่วมวิจัย)

ระดับการศึกษา: ศิลปศาสตรบัณฑิต (สารนิเทศศาสตร์)

ประสบการณ์ในการทำงาน/การวิจัย: รายงานวิจัยสถาบันเรื่องปริมาณและการใช้หนังสือที่จัดหา
ตามการเสนอแนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.2546-2549

สถานที่ติดต่อ: ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
โทรศัพท์ 0-4422-3076 e-mail : nit@sut.ac.th

3. นางสาวพุทธชาติ เรืองศิริ (ผู้ร่วมวิจัย)

ระดับการศึกษา: ศิลปศาสตรบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์)

ประสบการณ์ในการทำงาน/วิจัย: รายงานวิจัยสถาบันเรื่องปริมาณและการใช้หนังสือที่จัดหา
ตามการเสนอแนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ที่จัดหาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ.2546-2549

สถานที่ติดต่อ: ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
โทรศัพท์ 0-4422-3076 e-mail : poolsri@sut.ac.th